

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2027-2028

Ruka-Kuusamo Matkailu ry

Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus	3
1 Yleisperustelut ja toimintaympäristö	4
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät	4
1.2 Konserni ja muutokset konsernirakenteessa	7
1.3 Kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa	8
1.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	9
1.5 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	10
1.6 Maankäyttö ja asuntorakentaminen	12
2 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	13
2.1 Talousarvion rakenne	13
2.2 Talousarvion sitovuus	14
2.3 Tilivelvollisuus	15
3 Kaupunkikonsernin strategia	16
3.1 Kaupunkistrategia ja strategiset linjaukset	16
3.2 Talousarviotavoitteet vuodelle 2026	18
3.3 Omistajapolitiikka ja ohjaus	21
3.4 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä	21
3.5 Hankintojen ohjaus	23
3.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	24
3.7 Konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	26
4 Käyttötalousosa	29
4.1 Keskusvaalilautakunta	29
4.2 Tarkastuslautakunta	29
4.3 Kaupunginhallitus	30
4.4 Kasvatus- ja sivistyslautakunta	33
4.5 Yhdyskuntatekniikka	49
4.6 Tulevaisuus toimiala	56
4.7 Laskennallisesti eriytetyt yksiköt	61
5 Tuloslaskelmaosa	68
6 Investointiosa	70
7 Rahoitusosa	76
8 Kaupungin konserniyhtiöiden toiminta ja talous	77
Tytäryhtiöt	77
9 Liitteet	83
Kokouspalkkiot	83

Kaupunginjohtajan katsaus

Maailman talous on epävakaa mm. Venäjän hyökkäys- ja tullisotien takia. Maailman tilanteen epävarmuus vaikuttaa kotimaan yrittäjien ja kuluttajien luottamukseen omasta taloudesta. Korkotason lasku luo toisaalta toiveikkuutta investointien vahvistumisesta.

Kotimaan kysynnän väistyminen on vaikuttanut suurimpien toimialojemme talousnäkökymään. Kansainvälisen matkailun vahva kasvu on osaltaan korvannut kotimaan matkailun notkahdusta. Metsä- ja puutoimialalla kysyntä on ollut nihkeää.

Talouden hankala tilanne on pitänyt työttömyyden korkeana. Viimeisimmän tilaston mukaan työttömyysaste oli Kuusamossa 9,7 prosenttia. Työllisyysaste on noussut 74,3 prosenttiin, mikä on meille korkea taso. Lähivuosina on Kuusamossa arvioitu avautuvan jopa 1 000 työpaikkaa. Tarvitsemme työvoimaa koti- ja ulkomailta. Haasteita työvoimapalveluillemme riittää.

Kuusamossa on käynnissä kymmenen suurempaa rakennushanketta ja yli kolmekymmentä yritysten ja yhteisöjen hanketta on suunnitteilla. Kuusamossa on käynnissä yhteensä 107 miljoonan euron investoinnit. Toivottavasti myös asuntorakentaminen saadaan viriämään vuokratalojen rivitalohankkeen lisäksi.

Julkisen talouden tasapainottaminen leikkaa kuntien rahoitusta. Kuusamon valtionosuuksista vähennetään kuluvan kolmevuoden aikana yhteensä lähes kaksimiljoonaa euroa sote-eriä. Valtionosuus ensi vuodelle arvioidaan olevan 15,1 miljoonaa euroa. Kaupungin talous vuonna 2026 tulee olemaan tasapainossa.

Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki vuosi näkyy myös Kuusamossa. Perinteisten kulttuuritapahtumien vahvistuminen ja uudet tapahtumat luovat pohjaa Kuusamon vetovoimalle. Voisiko villiruoka olla jatkossakin vahva vetovoimatekijä? Kulttuurin merkitys alueemme elinvoimalle on tärkeää.

Kaupungin investointisuunnitelma ensivuodelle on lähes 20 miljoonaa euroa. Paljon pieniä hankkeita on vireillä ja kaupunki panostaa edelleen asuntorakentamiseen. Kuusamossa tarvitaan lähivuosisikymmenenä 2 000 asuntoa, jonka tavoitteen saavuttamista kaupunki osallistuu tukeksi.

Toivottavasti me kaikki saamme nauttia Euroopan kulttuuripääkaupunki vuoden tapahtumista tulevan vuoden aikana.

Jouko Manninen
Kaupunginjohtaja

1 Yleisperustelut ja toimintaympäristö

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi tuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, koska energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla.

Taloukskasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit. Taloukskasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset joka tapauksessa vähentävät epävarmuutta. Kysyntää vientimarkkinoilla tukevat Euroopan kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Suomen bruttokansantuote kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuosina 2028 ja 2029 bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuodessa. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys, jota vauhdittavat vihreän siirtymän edellyttämät panostukset. Myös erityisesti vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset tukevat bruttokansantuotteen kasvua. Tämä heikentää myös julkisen talouden alijäämää ja nopeuttaa velkaantumista.

Ensi vuonna julkisten menojen kasvu on vaimeata, mutta verokertymä kasvaa talouden toipuessa veronalennuksista huolimatta. Vuoteen 2026 kohdistuu aiemmin päätettyjä sopeutustoimia sekä syksyllä päätettyjä uusia toimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Vuoden 2026 alijäämää parantaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus. Julkisen talouden alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin ja velkaantuminen hidastuu. Vuoteen 2028 mennessä julkisen talouden alijäämä paranee 3,1 prosenttiin.

Lähde: Valtiovarainministeriö (2025). Kuntatalousohjelma vuodelle 2026, syksy 2025. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:53.

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 mrd. euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027-2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vuoden 2026 toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Laskelmassa on myös huomioitu sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyn muutuskustannuksia niin, että sekä kuntien menojen että tulojen on oletettu kasvavan 5 milj. vuonna 2026, 55 milj. vuonna 2027, 70 milj.

vuonna 2028 ja 20 milj. vuonna 2029.

Vuonna 2026 kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvista perusopetuksen oppilaista
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena
- joustavan perusopetuksen lisänä

Lisäksi myönnetään rahoitusta

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille

Kuntien saamasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta vähennetään asukaskohtainen omarahoitusosuus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Ammatillinen koulutus on pääosin koulutuskuntayhtymien hoitamaa ja kun tämä rahoitus kohdentuu suoraan koulutuskuntayhtymille, useimpien kuntien kohdalla opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus näyttäytyy valtionosuuslaskelmissa negatiivisena

Sote-uudistuksen rekyyli vaikutus kaikkien kuntien valtionosuuksiin 2024-2028

2024: Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)

Kompensoidaan Black Friday -vaikutusta määräaikaisella takaisin perittävällä +192 M€ (+35 €/as.) ja lykätään vuoden 2023 takaisinperintä - takaisinperinnät jaksotetaan kolmelle vuodelle

Nettovaikutus yhteensä vuoteen 2023 verrattuna -309 M€ (-56 €/as.)

2025: Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)

Kompensoidaan vos-lisäyksellä +277 M€ (+50 €/as.)

Jälkikäteisperintä vuoden 2023 osalta ($1/3 \cdot -501 \text{ M€} = -167 \text{ M€} = -30 \text{ €/as.}$)

Jälkikäteisperintä vuoden 2024 osalta ($1/3 \cdot -192 \text{ M€} = -64 \text{ M€} = -11 \text{ €/as.}$)

Nettovaikutus yhteensä vuoteen 2023 verrattuna -455 M€ (-82 €/as.)

2026 ja 2027 Kuten vuonna 2025.

2028: Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€

Vos-lisäykset +277 M€

Ei enää jälkikäteisperintää

Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -234 M€

Lähde: Kuntaliitto 11.2.2025

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027-2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin.

Kuntatalouden investoinnit pysyvät korkealla tasolla. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisu 2025:53

Kuntaliiton syyskuussa 2025 julkaisema kuntakohtainen veroennustekehikko ennustaa Kuusamon kaupungin kokonaisverotuloksi 39,5 milj. euroa vuodelle 2026.

Vuodelle 2026 kaupunginvaltuusto on vahvistanut seuraavat veroprosentit:

- tuloveroprosentti 8,6
- rakennusten yleinen kiinteistövero 1,30
- maapohjan yleinen kiinteistövero 1,30
- vakituiset asuinrakennukset 0,50
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,30
- voimalaitokset 3,10
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00
- rakentamaton rakennuspaikka - ei määrätä erillistä veroprosenttia

Vuodelle 2025 kaupunginvaltuusto korotti tuloveroprosenttia 1,2 % -yksikköä, rakennusten yleisen kiinteistöveroprosenttia 0,2 % -yksikköä ja muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia 0,2 % -yksikköä. Vuodelle 2026 veroja ei ole korotettu.

Mahdolliset valtionosuusjärjestelmän muutokset ja valmistelussa olevat suurinvestoinnit edellyttävät jatkossakin tarkkaa taloudenpitoa.

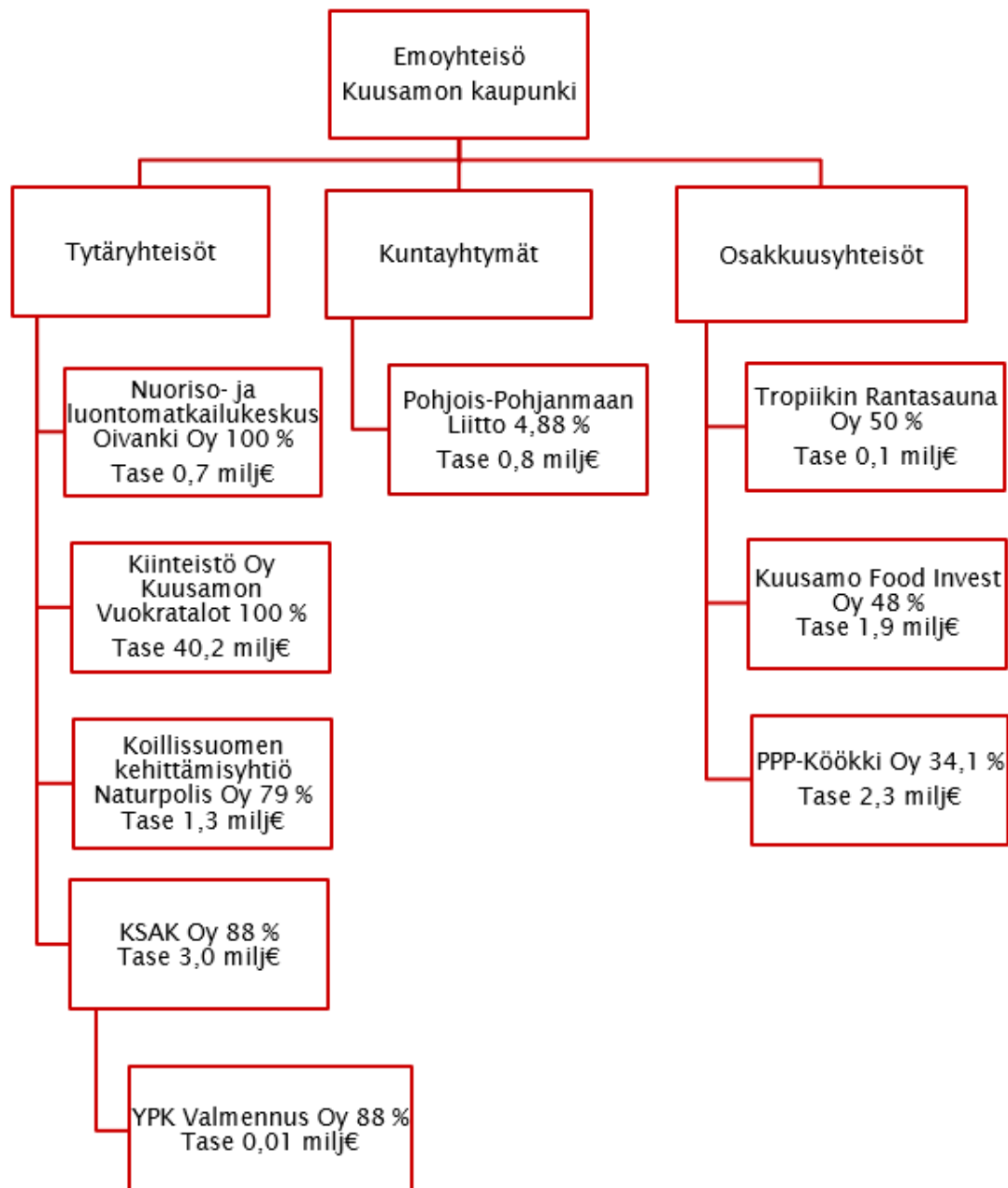
Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	21 183	21 531	23 892	26 086	26 236	27 222
<i>Muutos %</i>	-52,4	1,6	11	9,2	0,6	3,8
Yhteisövero	4 716	4 648	4 039	4 180	4 422	4 642
<i>Muutos %</i>	-29,3	-1,4	-13,1	3,5	5,8	5
Kiinteistövero	8 048	8 259	9 181	9 206	9 206	9 206
<i>Muutos %</i>	2,8	2,6	11,2	0,3	0	0
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	33 948	34 438	37 112	39 472	39 863	41 069
<i>Muutos %</i>	-42,5	1,4	7,8	6,4	1	3

1.2 Konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Konsernirakenteeseen ei ole tullut muutoksia.

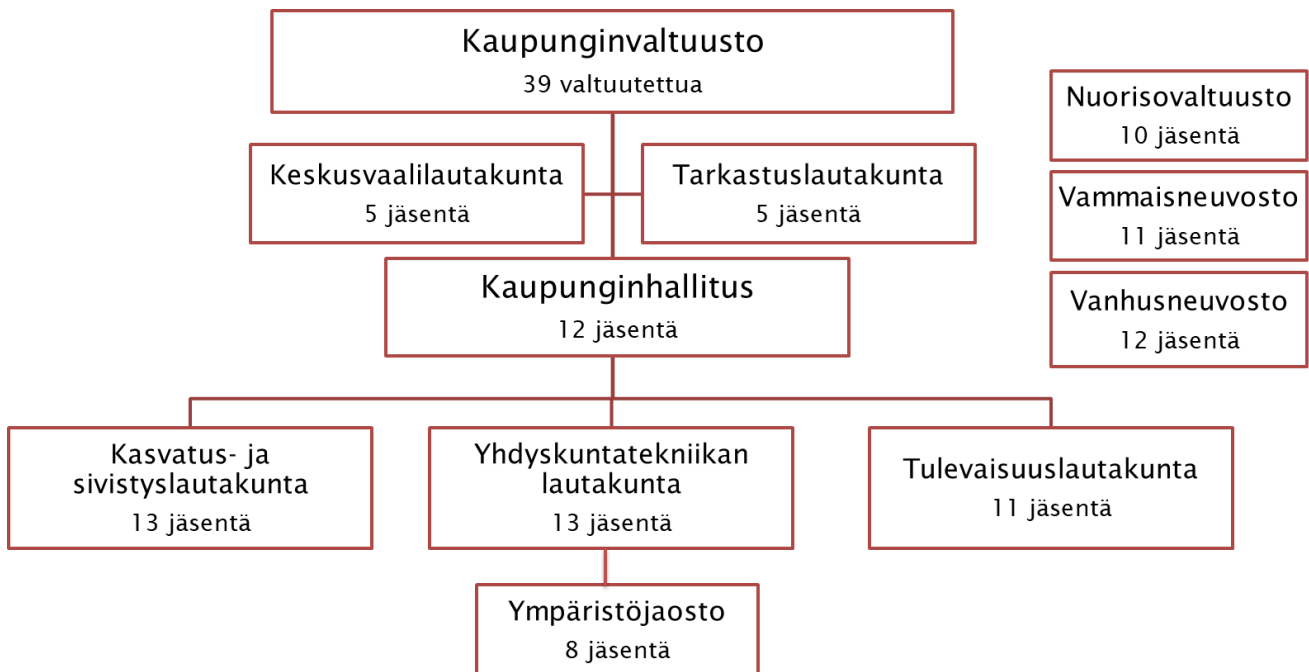
Kuusamon kuntakonserniin kuuluvat yhtiöistä Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot, Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy, KSAK Oy sekä sen tytäryhtiö YPK Valmennus Oy sekä kuntayhtymistä Pohjois-Pohjanmaan Liitto. Kuusamon kuntakonserniin kuuluu lisäksi osakkuusyhtiöt Kuusamo Food Invest Oy, Tropiikin Rantasauna Oy ja PPP-Köökki Oy.

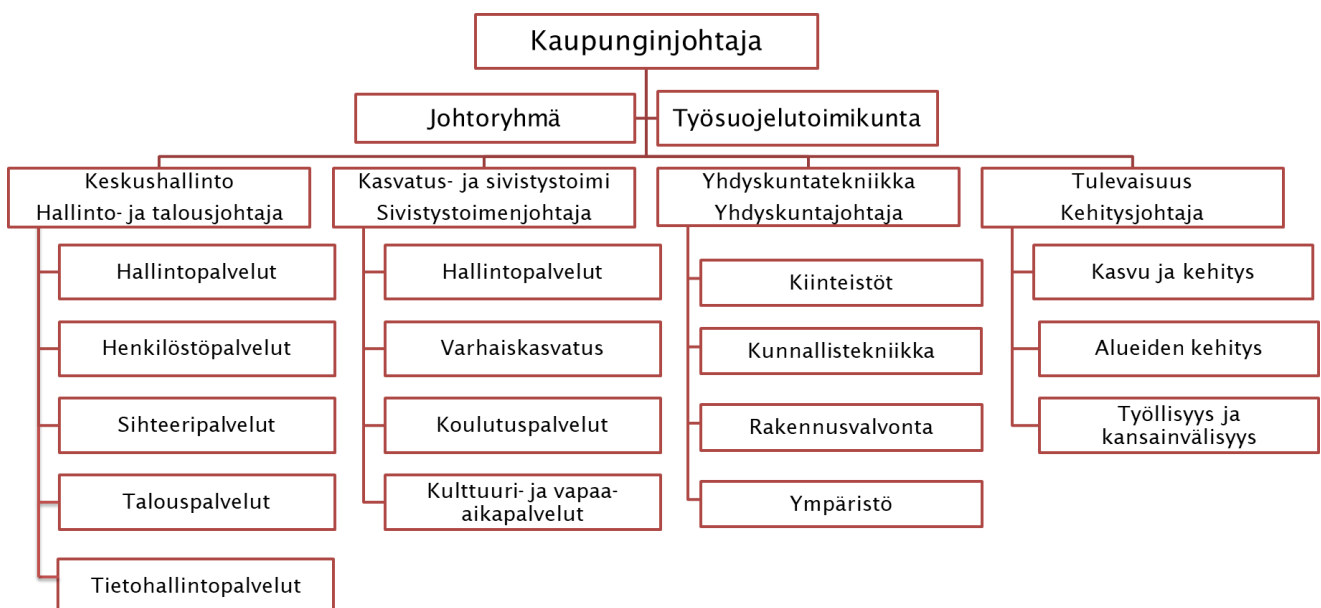
1.3 Kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuusamon kaupungin organisaation muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, keskushallinto, kasvatus- ja sivistyslautakunta, yhdyskuntatekniikan lautakunta ja tulevaisuuslautakunta sekä niiden alaiset toimialat sekä keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta.

Kuusamon kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

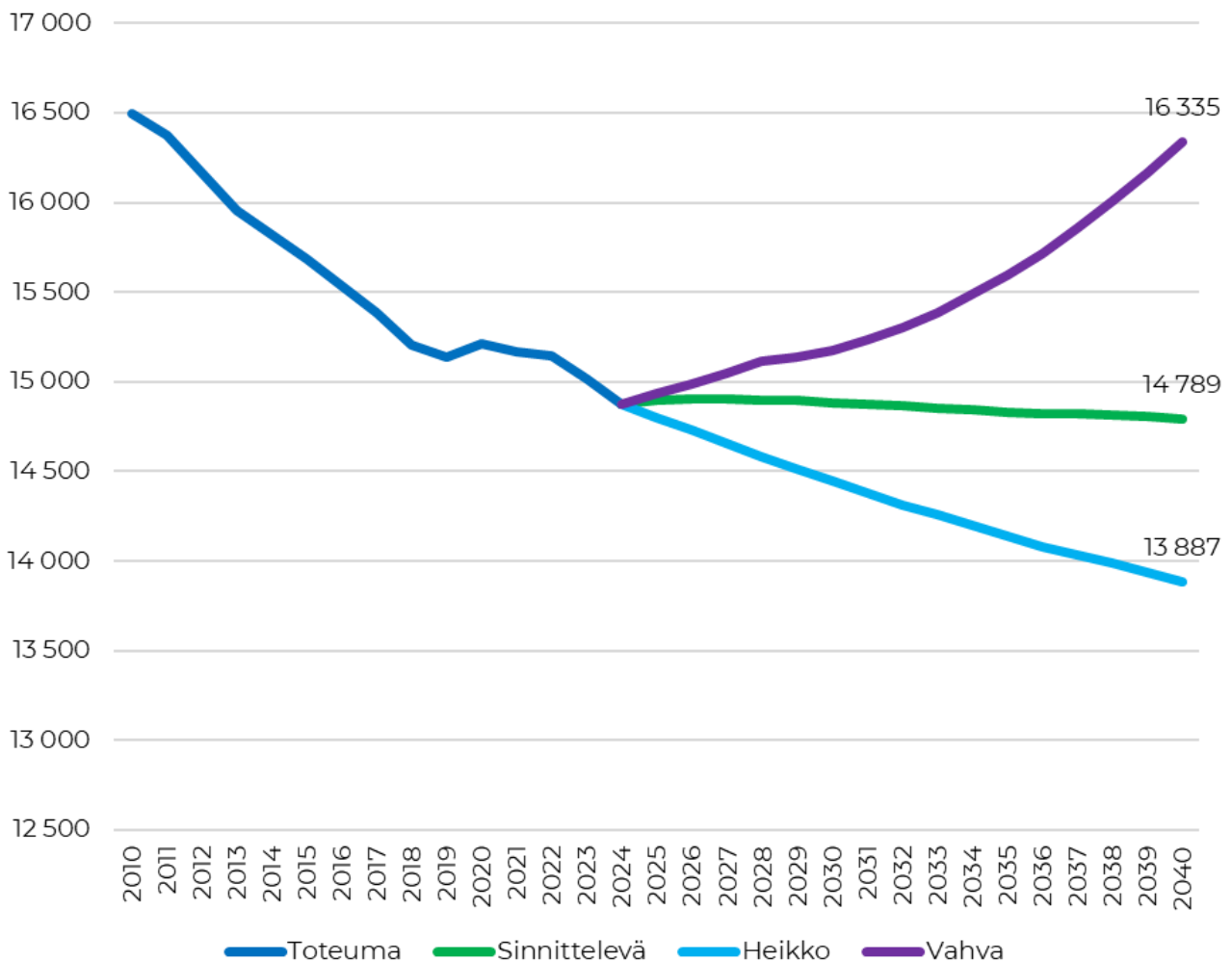
Kuusamon kaupungin viranhaltijaorganisaatio

1.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kuusamon kaupungin väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 14 876 henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna väkiluvun muutos oli -143 henkilöä (-1 %). Alle 15-vuotiaiden osuus 31.12.2024 oli 13,7 %, 15-64-vuotiaiden 55,3 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus oli 31 %. Keski-ikä molemmat sukupuolet huomioiden oli 48,4 vuotta. Koronavuosien positiivisen nettomuuttokehityksen jälkeen muuttoliike on jälleen kääntynyt lievästi negatiiviseksi. Vuonna 2023 kokonaisnettomuutto oli -2 henkilöä ja vuonna 2024 vastaava luku oli -24 henkilöä. Vieraskielisiä oli Kuusamossa 2,6 % väestöstä vuonna 2020 ja vuonna 2024 vieraskielisiä oli 4,4 % väestöstä.

Väestönkehitys eri skenaarioissa 2010-2040

Kuvio 1. Väestönkehitys eri skenaarioissa 2022-2040. Lähde: MDI 2025.

Suorite	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Väkiluku, vuosittain	15 146	15 019	14 876
Luonnollinen väestönlisäys	-112	-129	-121
Kokonaisnettomuutto	90	-2	-24
0–6 vuotiaat, % väestöstä	5,6	5,0	4,8
7–14 vuotiaat, % väestöstä	8,9	9,0	8,9
15–64 vuotiaat, % väestöstä	55,6	55,4	55,3
65–75 vuotiaat, % väestöstä	18,2	18,3	18,5
76 vuotta täyttäneet, % väestöstä	11,7	12,2	12,6
Huoltosuhde, demografinen	79,8	80,5	80,8
Työttömät % työvoimasta 31.12.	10,2	11,7	12,0
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	6 038	5 985	–
Avoimet työpaikat 31.12.	142	78	55
Yritysten toimipaikkojen lkm	2 067	2 049	–
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1 000 €)	880 939	828 470	–
Lainamäärä (M€)	42,4	64,9	69,4

1.5 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Kuntalain 1 §:n mukaan kuntien tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n nojalla kuntien on valmisteltava valtuustolle hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä.

Hyvinvointikertomus on eri hallinnonalojen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä koottu tiivis asiakirja, joka toimii ennen kaikkea johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön ja suunnittelun ja sen toimeenpanon perustana. Hyvinvointikertomus sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja arvioinnin toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta. Hyvinvointikertomus kokoaa olemassa olevan hyvinvointitiedon (taustatekijät, vahvuudet ja kehittämistarpeet) yhteen asiakirjaan. Se sisältää suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen painopistealueista, tavoitteista, toimenpiteistä, resursseista ja arviointimittareista. Hyvinvointikertomus on kaupungin ylimmän johdon yhteinen työväline, joka valmistellaan eri hallintoalojen yhteistyönä osana toiminnan ja talouden suunnittelua.

Valtuustokauden 2025-2029 hyvinvointikertomusta on valmisteltu vuoden 2025 aikana yhteistyössä toimialojen, luottamushenkilöiden, ja sidosryhmien kanssa.

Kuusamon kaupungissa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kytketty osaksi suunnittelua ja osa tavoitteista nivottu olemassa oleviin strategioihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudesta vastaa kaupungin johtoryhmä, jonka alaisena toimii kaupunginjohtajan nimeämä hallinnonalojen edustajista koostuva keskushallinnon alainen hyvin-

vointityöryhmä. Hyvinvointityöryhmän jäsenet ovat: hallinto- ja talousjohtaja (pj) sivistystoimenjohtaja (vpj), kulttuuritoimenjohtaja, rehtori, liikuntapalveluvastaava, varhaiskasvatusjohtaja, työllisyysasiantuntija, ja yhdyskuntatekniikan insinööri.

Kuntien valtionosuuksien määräytymiseen vaikuttaa kunnan tekemä työ kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kuntien lisäosan laskennassa käytetään HYTE-kerrointa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustin on kirjattu laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuuden 15 §:ssä "hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa" (618/2021). Valtuustokauden hyvinvointityön tavoitteiksi ja kehittämiskohteiksi on asetettu seuraavat painopisteet.

Painopisteet vuosille 2025-2029

1. **Osallisuus:** Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua, saada äänensä kuuluville ja vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin.
2. **Mielen hyvinvointi:** Kuntalaisten mielen hyvinvointi paranee
3. **Palvelut ja elinympäristö:** Kuntalaisten tarvitsemat palvelut ovat saavutettavissa ja saatavilla oikeaan aikaan. Elinympäristö ja yhteisöllisyyttä tukeva ilmapiiri tukevat hyvinvointia vahvistavia valintoja.

Kullekin painopisteelle on laadittu ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet sekä määritelty vastuutahot ja mittarit. Ikäryhmiä tarkasteltiin Pohteen kanssa yhteneväisellä tavalla, jossa tarkastelu jakautuu neljään ryhmään: 1. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, 2. Nuoret ja nuoret aikuiset, 3. Työikäiset ja 4. Ikäihmiset.

Hyvinvointitavoitteet ikäryhmittäin ja painopisteittäin:

Painopiste	Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	Nuoret ja nuoret aikuiset	Työikäiset	Ikäihmiset
Osallisuus	Lasten ja nuorten ääni kuuluu. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta tukee arkea.	Nuorille tarjolla kiinnostavia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta tukee arkea.	Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet paremmin tiedossa. Yhteisöllisyys vahvistuu. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta tukee arkea.	Ikäihmiset osallistuvat aktiivisesti. Sukupolvien välinen vuorovaikutus vahvistuu. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta tukee arkea.

Mielen hyvinvointi	Koulukiukaaneminen vähenee. Elintavat paranevat. MOVE- ja kouluterveyskyselyn tulokset paranevat.	Päihteet ja riippuvuudet haittaavat vähemmän. Mielenterveyden haasteisiin saadaan tukea varhain. Yksinäisyys vähenee.	Harrastukset, sosiaaliset suhteet ja terveelliset valinnat tukevat hyvinvointia. Heikommassa asemassa olevien elintavat ja elämänhalinta paranevat.	Yksinäisyys vähenee. Turvallinen koti ja elinympäristö tukevat toimintakykyä.
Palvelut ja elinympäristö	Tukea saadaan varhain. Vanhemmuutta tuetaan. Hyvinvointia ja terveyttä tukevaa tekemistä. Hyvinvointia luonnosta.	Vapaa-ajan tekemistä eri elämäntilanteissa. Nopeampi työllistyminen. Työpajatoiminnan ja koulutustarjonnan turvaaminen.	Peruspalvelut tukevat hyvinvointia. Työ on hyvinvoinnin perusta. Kohtaantoongelman ratkaisu. Hyvä yrittää Kuusamossa.	Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Esteettömyys huomioidaan. Peruspalvelujen saavutettavuus paranee.

Kuusamon kaupunki vahvistaa edunvalvontaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen suuntaan, jotta varmistamme alueemme palveluiden laadun, saatavuuden ja taloudellisen kestävyden. On tärkeää, että kaupungin näkökulmat ja tarpeet huomioidaan päätöksenteossa, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä. Edunvalvonnan tehostaminen edellyttää aktiivista vuoropuhelua, vaikuttamista strategiaan linjauksiin sekä tiivistä yhteistyötä johdon kanssa.

1.6 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Alueidenkäyttölain mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta (AKL § 20).

Kuusamon kaupungin maankäyttöpoliittinen ohjelma 2021-2024 on toteutuksessa. Ohjelmaa toteuttamista jatketaan suunnitellusti mm. maanhankinnan ja kaavoituksen osalta. Kaavoitusohjelman päivittäminen on aloitettu tulevaisuustoimialan talousarviotavoitteiden 2025 mukaisesti.

2 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

2.1 Talousarvion rakenne

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Kuntaliitto on antanut suosituksensa kuntien ja kuntayhtymien talousarviosta ja -suunnitelmasta. Talousarvion tulos- ja rahoituslaskelma esitetään Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien yleisohjeiden mukaisesti. Talousarvio käsittää käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosat ja ne esitetään talousarviokirjassa tässä järjestyksessä.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosa laaditaan toimialakohtaisena ja esitetään talousarviossa tulosaluetasoisena alla olevan rakenteen mukaisesti:

Toimialakohtainen talousarvioesitys koostuu seuraavista osioista

- Palvelusuunnitelman kuvaus
- Arvio toimintaympäristön muutoksista
- Tavoitteet ja mittarit
- Talous
- Perustelut
- Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tulosaluekohtainen talousarvioesitys sisältää seuraavat osiot

- Palvelusuunnitelman kuvaus
- Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset
- Talousarvio ja tunnusluvut
- Perustelut

Investointiosa

Investointiosa sisältää talousarviovuoden sekä suunnitelmavuosien investointisuunnitelmat. Investointiosassa esitetään myös koko hankkeen kustannusarvio. Vain aktivointirajan, 10 000 euroa, ylittävät hankinnat rahoitetaan investointiosassa. Investointiosassa ei esitetä avustusluonteisia eriä. Kyseiset erät on budjetoitu käyttötalousmenoksi. Yli 50 000 euron avustusluontoiset erät on kuitenkin merkitty investointiosaan.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma laaditaan käyttötalousosan meno- ja tuloarvioiden sekä suunnitelmapoistojen perusteella. Tuloslaskelma esitetään sekä ilman sisäisiä eriä, että sisäiset erät sisältävänä.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa käyttötalouden ja investointien vaikutus kaupungin maksuvalmiuteen esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Rahoituslaskelmassa otetaan huomioon vain ulkoiset erät.

Vuoden 2026 rahoituslaskelmaan on merkitty 23 000 000 euroa pitkäaikaista uutta lainaa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 11 984 000 eurolla. Maksuvalmiutta vahvistetaan tarvittaessa lyhytaikaisilla kuntatodistusluotoilla.

2.2 Talousarvion sitovuus

Käyttötalous

Käyttötalouden määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia toimialakohtaisen ulkoiset ja sisäiset erät sisältävän toimintakatteen osalta.

Organisaatiomuutoksesta mahdollisesti aiheutuvien henkilöstö- tai tehtäväsiirtojen osalta kaupunginhallituksella on oikeus siirtää tarvittavat määrärahat toimialojen välillä siten, että kaupungin toimintakate pysyy muuttumattomana.

Laskennallisesti eriytetyt yksiköt

Rukan pysäköintihallin laskennallisesti eriytetyn yksikön määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia tilikauden yli-/alijäämän suhteen. Laskennallisesti eriytetyn yksikön, maankäytösopimukset, määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia siten, että taselaskelman osoittamia laskennallisia rahavaroja ei saa ylittää. Kuusamon Jäteaseman määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia tilikauden yli-/alijäämän suhteen.

Investoinnit

Investointiosassa kohteille myönnetty määrärahat ovat irtaimistomäärärahojen osalta toimialakohtaisesti ja rakentamismäärärahojen osalta hankeryhmittäin nettomääräisinä valtuustoon nähden sitovia. Yli 200 000 euron hankkeille määräraha on valtuustoon nähden sitova hankekohtaisesti. Kun hankkeen toteutus ajoittuu useammalle vuodelle, on sitovuustasona hankkeen kokonaiskustannusarvio.

Valtuustoon nähden sitovat investointiryhmät vuoden 2026 talousarviossa:

1. Irtaimisto (sitovuus toimialakohtaisesti)
2. Kaupungin perustehtäviin liittyvät investoinnit
3. Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät investoinnit
4. Elinvoimainvestoinnit
5. Muut investoinnit
 - 5.1 Perusinfrastrukturi
 - 5.2 Muut hankkeet
6. Käyttöomaisuuden myynti / Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynti

Yhdyskuntatekniikan toimiala käyttää ja vastaa kaikista investointiohjelman sisältyvistä infran ja talonrakennusten määrärahoista.

Maa- ja vesialueiden sekä rakennetun kohteen myynnistä päättää yhdyskuntatekniikan toimialajohtaja kaupunginhallituksen hyväksymillä luovutusperiaatteilla. Niiden kohteiden myynnistä, joihin ei ole vahvistettuja luovutusperusteita, päättää yhdyskuntatekniikan toimialajohtaja 100 000 euron rajaan saakka. Muutoin maa-alueiden sekä rakennusten myynnistä päättää yhdyskuntatekniikan lautakunta 200 000 euron rajaan saakka ja sen ylittävistä myynneistä kaupunginhallitus.

Muut sitovuudet

Tuloslaskelmaosan toimintakatteen jälkeiset ja rahoitusosan rahoitustoimintaa kuvaavat erät eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Kaupungin tytäryhtiöistä esitettävät tiedot eivät ole sitovia lukuun ottamatta tytäryhteisöille annettavia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita luvussa 8.

Käyttötalousosan tavoitteiden sitovuustasot ovat seuraavat:

Valtuustoon nähden sitova taso on toimialataso, jotka ovat keskushallinto, kasvatus- ja sivistys, yhdyskuntatekniikka ja tulevaisuus.

Lautakuntaan nähden sitova taso on tulosalue. Tulosalueen tavoitteita esitetään talousarviokirjassa lisäinformaationa ja perusteluina valtuustolle.

Toimialajohtajalla on oikeus tehdä määrärahan siirtoja toimialansa toimintayksiköiden välillä.

Vuoden 2026 leasinglimiittiä voidaan nostaa enintään 500 000 eurolla hallinto- ja talousjohtajan päätöksellä. Kaupunginjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja voi tarvittaessa päättää ja allekirjoittaa leasingin puitesopimuksen.

Lainanotto

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa vuoden aikana tarvittava määrä lainaa kassamenojen maksamiseen. Myös muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen, sijoitustoimintaan ja korkoriskiltä suojautumiseen liittyvää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

Talousarvion täytäntöönpano ja raportointi

Kaupunginhallitus antaa tarvittavat talousarvion täytäntöönpanoa koskevat määräykset ja ohjeet. Kaupunginhallitus raportoi valtuustoa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta osavuosikatsauksissa 30.4.2026 ja 31.8.2026 tilanteessa.

2.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisistä.

Kaupunginjohtaja Jouko Manninen
Hallinto- ja talousjohtaja Kirsi Kangas
Sivistystoimenjohtaja Anne Koski-Heikkinen
Tulosaluejohtaja Ulla Ingalsuo-Laaksonen
Tulosaluejohtaja Tiina Koivuniemi
Yhdyskuntajohtaja Jarkko Tammi
Tulosaluejohtaja Anne-Kaisa Olva
Tulosaluejohtaja Vesa Kuosku
Tulosaluejohtaja Jukka Väisänen
Kehitysjohtaja Jari Karsikko
Tulosaluejohtaja Pekka Räisänen
Tulosaluejohtaja Esa Loukusa

3 Kaupunkikonsernin strategia

3.1 Kaupunkistrategia ja strategiset linjaukset

Kuntalain (410/2015 § 37) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädettyt palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Strategian arvoperusta on "rakkaus lähimmäiseen ja luontoon".

Kuusamon luonto tarjoaa hyvinvointia sukupolvelta toiselle ja ihmiset elävät kestävästi ja sopusoinnussa luonnon kanssa. Kuusamolaiset ovat sitkeitä, yritteliäitä ja ylpeitä elinvoimaisesta kaupungistaan.

Visio

Kuusamo on Kasvava - Kiinnostava - Kuuluisa - Kestävä

Kehittämisen viisi tavoitetta:

1. Hyvinvoiva Kuusamo
2. Kestävä alueiden kehittäminen
3. Elinvoimaa vahvistava kiinteistökehitys ja investoinnit
4. Kuusamon kampuksen ja luontoakatemian kehittäminen kärkihankkeena
5. Saavutettavuuden parantaminen ja maaseudun monimuotoinen kehittäminen

Kasvava

Yli miljoona ihmistä tunnistaa kuuluvansa Kuusamon yhteisöön.

- Kuusamo on yli 15 000 luontoa rakastavan asukkaan kotipaikka. Jokaisena yönä Kuusamossa on yli 25 000 yöpyjää.
- Monipaikkaisuus, nuorten pitäminen kaupungissa ja aktiivinen Kuusamon ulkopuolelta tulevan työvoiman houkuttelu mahdollistavat kaupungin kasvun.
- Kaupungin hyvä palvelutaso säilytetään ja osin parannetaan kehittämällä sähköisiä palveluja.
- Kuusamo osallistuu proaktiivisesti valtion ja kuntien välisiin julkisen sektorin uudistusohjelmiin.
- Yksityiset palveluntarjoajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita palvelutuotannossa.
- Kaupungissa tunnistetaan kolmannen sektorin merkitys palvelutuotannossa.
- Arjen sujuvuutta lisäävät kaupunkimaiset palvelut kuten terveydenhuolto, päivähoito, koulutus ja kulttuuri sekä liikkumisen helppous.
- Kuusamo on luonnostaan hyvinvoiva kaupunki.

Kiinnostava

Kuusamosta on muodostunut monipaikkaisuuden kehto ja osaamiskeskus.

- Kuusamossa tunnistetaan, että osa-aikaiset kuusamolaiset tuovat alueelle taloudellisen vaurauden lisäksi uusia mahdollisuuksia, osaamista ja verkostoja.

Kuusamo haluaa tarjota hyvän elämän edellytykset.

- Jo ennestään monipuolisten opiskelumahdollisuuksien rinnalle kaupunki rakentaa lisää korkeakouluysteistyötä. Kaupunki edesauttaa erityisesti korkeakouluista valmistuvien nuorten työllistymistä Kuusamoon.
- Paikkakunnalta lähtöisin olevien opiskelijoiden lisäksi Kuusamo on entistä houkuttelevampi kansainvälisille yrittäjille ja asiantuntijoille.
- Kuusamossa avautuu 1 000 työpaikkaa kolmen vuoden aikana erityisesti eläköitymisen myötä.

Kuusamosta on kehittynyt innovatiivinen ja verkostoitunut ”Hajautettu kaupunki”.

- Kuusamo solmii aktiivisesti kumppanuuksia lähialueilla sekä myös kansainvälisesti.
- Monipuoliset kulttuuripalvelut ja tapahtumat luovat elävää kaupunkikulttuuria ja tuovat esiin kaupunkimaisuuden parhaat puolet. Kuusamo osallistuu aktiivisesti Oulun kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeen toteutukseen alueellaan.

Kuuluisa

Kuusamo tunnetaan luonnostaan.

- Kuusamon tarinan ytimessä on luontokaupunki, joka on aito, kiinnostava ja erottuu edukseen. Kuusamon tarinaa rakennetaan ja kerrotaan niin, että se ylittää uutiskynnyksen myös Suomen ulkopuolella. Kuusamo on Pohjolan luontopääkaupunki ja keskeisen matkailun esikuva. Kuusamon brändiä rakennetaan systemaattisesti ja sen arvo nousee jatkuvasti.

Kuusamossa jokaista kuunnellaan.

- Kaikki osallistuvat, ketään ei jätetä ulkopuolelle ja erilaisuutta arvostetaan. Erilaisia mielipiteitä kuunnellaan, sillä moniäänisyys lisää ajattelun laatua ja tuottaa uusia ideoita. Kuusamo tarjoaa mahdollisuuksia ja hyvinvointia kaikille tasa-arvoisesti. Palveluja kehitetään asukas- ja asiakaslähtöisesti.

Kuusamossa pannaan toimeksi ja asiat etenevät ketterästi.

- Ideoita pallorellaan avoimesti ja pelkäämättä. Päätöksentekoa valmistellaan läpinäkyvästi. Kuusamon tavoitteiden suuntaisia toimenpiteitä lähdetään testaamaan kesken eräisinäkin. Epäonnistumisia ei pelätä, koska niistä opitaan.

Kuusamoa johdetaan tutkimukseen ja mittaukseen perustuvalla tiedolla ja pitkän aikavälin tavoitteiden suuntaisesti jatkuvasti oppien.

- Kuusamon menestysresepti muodostaa keittokirjan, jonka pääteemat ovat näkyvästi esillä ja joita tarkastellaan, arvioidaan ja työstetään jatkuvasti. Kaupunki kehittää kaikille avoimen mittariston, joka mittaa ”reaaliajassa” menestystä ja sitä, kuinka matka kohti tavoitteita etenee.

Slogan: **Sua kutsuu Kuusamo**

Kestävä

- Kuusamo on energian ja ruokatuotannon osalta omavarainen ja ylikin.
- Kuusamo houkuttelee hankerahoitusta ja investointeja myös alueen ulkopuolelta.
- Kuusamo hyödyntää EU:n ja valtion rahoitusmahdollisuuksia ja solmii kumppanuuksia voittajakonsortioiden kanssa.
- Julkisten hankintojen kriteeristöissä huomioidaan bio- ja kiertotalouden sekä kestävä matkailun edistäminen Kuusamossa.
- Talous pidetään tasapainossa.

Kaupungin strategia on ohjenuora kokonaisuuden toimeenpanoa koordinoivalle kaupunginhallitukselle ja strategiaa toteuttavalle toimielin- ja henkilöstöorganisaatiolle konsernin laajuisesti. Kaupunginvaltuusto asettaa strategian pohjalta tavoitteet ja linjaa keskeiset toimenpiteet vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä.

Kaupunginvaltuustolle raportoidaan strategian toteuttamisesta tavoitteiden kautta osavuosikatsauksissa ja vuosittaisissa toimintakertomuksissa.

Kaupunginhallitus vastaa strategian käytännön toteuttamiseen liittyvistä toimeenpano- ja seurantatehtävistä tiiviissä yhteistyössä lautakuntien ja viranhaltijajohdon kanssa.

Strategisena linjauksena kirjataan, että Kuusamon kaupungin alueella olevalla matkailun ydinalueella suhtaudutaan kielteisesti kaivosvaltauksiin, malmin etsintään ja kaivostoimintaan. Kaupunki suhtautuu myönteisesti haja-alueen asukkaiden hyvinvointia ja elinvoimaa edistäviin hankkeisiin.

Kaupunki edistää uusiutuvan energiatuotannon saamista Kuusamoon.

3.2 Talousarviotavoitteet vuodelle 2026

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Asukkaat voivat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ikätasonsa mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Lapsiystävällinen kunta –mallin mukainen toiminta on käynnistynyt
Tavoitteen mittari:	Luonnostaan liikkuva –toimintamalli on aktiivisesti käynnissä kaikissa vaka- ja perusopetuksen toimintayksiköissä
Tavoitteen mittari:	Kulttuuri- ja vapaa-aikatulosalueen yksiköissä on aktiivinen asiakasraatitoiminta
Talousarviotavoite:	Kehitetään työhyvinvoinnin seurantaa ottamalla käyttöön uusi kyselytyökalu, jonka avulla saadaan ajantasaisempaa ja kohdennetumpaa tietoa henkilöstön hyvinvoinnista
Tavoitteen mittari:	Pulssi -työhyvinvointi- ja työtyytyväisyyskyselyn tulokset 6 x/vuosi
Talousarviotavoite:	Mielen hyvinvointi paranee
Tavoitteen mittari:	Mielen hyvinvoinnin ryhmätoiminta käynnissä
Tavoitteen mittari:	Nuorten ja lähiaikuisten tukitoiminta käynnissä
Talousarviotavoite:	Mielen hyvinvointi: kuntalaisten mielen hyvinvointi paranee
Tavoitteen mittari:	Toteutetut ryhmätoiminnot, tilaisuudet ja tapahtumat (työikäiset ja ikäihmiset), 3 kpl
Talousarviotavoite:	Osallisuus: Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua, saada äänensä kuuluville ja vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin
Tavoitteen mittari:	Eri ikäisille kuntalaisille toteutetut kyselyt, 2 kpl
Tavoitteen mittari:	Järjestöyhteistyön kysely toteutettu, kyllä=1/ei=0
Talousarviotavoite:	Palvelut ja elinympäristö
Tavoitteen mittari:	Esteettömyyden huomioiminen toimitiloissa ja liikennealueilla.
Tavoitteen mittari:	Rakennetun ympäristön siisteyttä on edistetty
Talousarviotavoite:	Palvelut ja elinympäristö: Kuntalaisten tarvitsemat palvelut ovat saavutettavissa ja saatavilla oikeaan aikaan Elinympäristö ja yhteisöllisyyttä tukeva ilmapiiri tukee hyvinvointia vahvistavia valintoja

Tavoitteen mittari:	Kuusamon harrastetoiminnan malli on käytössä ja laajennettu toiselle asteelle, kyllä=1/ei=0
Tavoitteen mittari:	Toimitilojen aukioloajat tarkastellaan vastaamaan eri-ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten tarpeita, kyllä=1/ei=0
Tavoitteen mittari:	Edunvalvonnan toimenpiteet Pohteelle (keskustelu, valvonta, palveluiden yhteensovittaminen), 5 kpl
Talousarviotavoite:	Toimialan tarjoamat hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät palvelut ovat helposti saatavilla
Tavoitteen mittari:	Perheliikuntaa ohjaava opaskartta on käytössä ja Sammeli –hahmo on otettu osaksi perheliikunnan toimintoa
Tavoitteen mittari:	Koulutuspalvelujen yksikkökohtaiset opiskeluhoitotyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti
Tavoitteen mittari:	Atla-alustasta muodostettu ajantasainen palvelutarjotin
Talousarviotavoite:	Yhteisöllinen työote vahvistuu kasvatusta ja sivistystoimialalla
Tavoitteen mittari:	Varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstölle on järjestetty 2 työhönohjausprosessia
Tavoitteen mittari:	Koulutuspalvelujen henkilöstölle on järjestetty yksi ratkaisukeskeisen lähestymistavan peruskoulutus ja yksi kertauskoulutus
Tavoitteen mittari:	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen henkilöstölle on järjestetty asiakaspalvelukoulutusta
Talousarviotavoite:	Lisätään nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä leiri- ja valmennustoiminnassa
Tavoitteen mittari:	Nuorten osallistujamäärä
Tavoitteen mittari:	Osallistujien tyytyväisyyskysely
Talousarviotavoite:	Oivangin strategian 2026–2029 uudistus siten, että se vastaa nuorisotyön, ilmasto- ja kasvatuksen ja digitalisaation ajankohtaisiin haasteisiin
Tavoitteen mittari:	Strategia 2026-2029 saatu valmiiksi
2. Alueiden kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Invest in Kuusamo hanke käynnissä
Tavoitteen mittari:	Tulevaisuustoimialan Invest in- tehtävät päivitetty yhteistoiminnassa
Talousarviotavoite:	Ruka: Liike- ja teollisuustonttien sijoittuminen ja määrän lisääminen
Tavoitteen mittari:	Rukan ydinalueen yleiskaavan vaiheen 2 ehdotus on ollut nähtävillä
Talousarviotavoite:	Ruka: Vakituisten asumisen ja opiskelija-asuntojen sijoittumisen linjaus tehty
Tavoitteen mittari:	Vakituisten asumisen aluevarausten sijoittumisen päälinjat on selvitetty
Tavoitteen mittari:	Opiskelija-asuntotonttien tarveselvitys käynnissä
Talousarviotavoite:	Taajama: Kaupan suuryksikköjen kaavoituksen linjaukset
Tavoitteen mittari:	Kirkonkylän osayleiskaavaluonnoksessa osoitetaan kaupan suuryksikköjen sijoittelu
Talousarviotavoite:	Taajama: Liiketonttien määrän lisääminen; markettien alue, Troppiikin alue, 5-tien varsi

Tavoitteen mittari:	Edellytykset uusien liiketonttien määrän lisäämiseksi tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan luonnoksessa
Talousarviotavoite:	Taajama: Visio 2045 kehittämishanke
Tavoitteen mittari:	Hankkeen työpaketit 2 ja 3 toteutettu
Talousarviotavoite:	Teollisuus: Tuulivoima puistojen kaavoitus käynnissä Kuubion tonttien markkinointi ja rakentamisen edistäminen, vanha teollisuusalueen kaavan tarkistus
Tavoitteen mittari:	Käynnissä olevia tuulivoimahankkeita jatketaan
Tavoitteen mittari:	Vanhan teollisuusalueen kaavan muutostarpeet selvitetty
Talousarviotavoite:	Vähennetään Oivangin hiilijalanjälkeä ja vahvistetaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista Green Key -ohjelman mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Green Key -ohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutettu
3. Kiinteistökehitys ja investoinnit	
Talousarviotavoite:	Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot vanhojen asuntojen peruskorjaus käynnissä
Talousarviotavoite:	Olympiavalmennuskeskuksen ja stadionalueen arkkitehtisuunnittelu sekä hankkeen jatkolinjaukset tehty
Tavoitteen mittari:	Luonnossuunnitelmat ja hankesuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Hankepäättös tehty
Talousarviotavoite:	Reitistöjen kehittämissuunnitelman toimeenpano käynnissä suunnitelman mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Rukan alueen latujen opastus uusittu
Tavoitteen mittari:	Kaksi ulkoilureittisuunnitelmaa asetettu nähtäville
Talousarviotavoite:	Rukan koulu: uuden koulun rakentaminen tai vanhan korjaus selvitetty
Tavoitteen mittari:	Selvitys korjauskelpoisuudesta tehty
Talousarviotavoite:	Kirjaston kiinteistöratkaisu linjattu
Tavoitteen mittari:	Kirjastotoimen tarpeiden selvitys käyttäjätoimialan kanssa tehty
4. Kuusamo Kampus ja luontoakatemia	
Talousarviotavoite:	Elämysteollisuuden kasvustrategia ja koulutusohjelmat valmiit
Tavoitteen mittari:	Elämysteollisuuden kasvustrategia laadittu
Tavoitteen mittari:	Elämysteollisuutta vahvistavat koulutusohjelmat suunniteltu ja hyväksytty käyttöön
Talousarviotavoite:	Karhuntassun toiminnan kehittämissuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Kansainvälisten matkailijoiden osuus on kasvanut
Tavoitteen mittari:	Paikallisten kulttuurihistoriallisten kuvakokoelmien digitalisointityö on valmis
Talousarviotavoite:	Koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkkosuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Nuorisopalveluiden palvelumuotoilutyö osana Kuusamon Kampusta on käynnissä
Tavoitteen mittari:	Koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkkosuunnitelma ja sen sisältämät toimenpidesuunnitelmat ovat valmiit

Talousarviotavoite:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne ja tilaratkaisut on toteutettu
Tavoitteen mittari:	Yhteistyörakenne on suunniteltu ja toteutus aloitettu
Tavoitteen mittari:	Tilaratkaisut on suunniteltu ja toteutus käynnistynyt
Talousarviotavoite:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne ja tilaratkaisut on toteutettu huomioiden KAO:n oppimisympäristöt
Tavoitteen mittari:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne on suunniteltu ja toteutus aloitettu
Tavoitteen mittari:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n tilaratkaisut on suunniteltu ja toteutus käynnistynyt huomioiden KAO:n oppimisympäristöt
Tavoitteen mittari:	KAO:n tilaratkaisuissa on huomioitu Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n tilaresurssit
Tavoitteen mittari:	Esivuokrasopimus on tehty vuokralaisen kanssa hankkeen eteenpäin viemiseksi
5. Saavutettavuus ja maaseudun kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Lentoliikenteen kehittämishankkeet käynnissä
Talousarviotavoite:	Suuri elintarviketoimialan kehittämisohjelma käynnissä
Talousarviotavoite:	Taajaman ja Rukan välinen joukkoliikenne on käynnissä
Talousarviotavoite:	Talviaikaa Suomesta hankehakemus on jätetty
Talousarviotavoite:	Vesistö- ja kalastusmatkailun kehittämistoimenpiteiden käynnistys

3.3 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Kuusamon kaupungin konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Konserniohjeella luodaan puitteet Kuusamon kaupungin omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on selkeyttää vastuita ja yhdenmukaistaa menettelyt yhtiöiden välillä ja varmistaa, että kaupungin tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kunnan omaisuuden hoidon tavoitteet ja periaatteet määritellään kunnan olosuhdetekijöistä ja palveluiden tuotantorakenteista käsin. Omistajapolitiikassa otetaan kantaa myös omistusriskien hallintaan sekä tehtävien ja vastuiden jakoon kunnan omistajapolitiikan toteutuksessa. Omistajapolitiikan lähtökohtana ovat kaupungin kehittämistavoitteet. Omistajapolitiikka määrittää millaista omaisuutta kaupunki hankkii ja missä tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana. Samalla määritellään omistukselle asetettavat tuotto- ja muut tavoitteet, pääoman käytön ja palvelutuotannon tuotantovälineiden hankinnan periaatteet sekä kuka omaisuuden käytöstä vastaa ja miten seuranta ja raportointi ovat järjestetty.

3.4 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä

Henkilöstön määrä vuoden 2026 alussa on noin 680. Ennusteen mukaan Kuusamon kaupungilta on jäämässä eläkkeelle vuoteen 2029 mennessä 90 työntekijää.

Vuoden 2026 aikana avautuvia virkoja ja toimia täytettäessä on arvioitava huolellisesti, millaisia osaamistarpeita kaupungilla on tulevana vuosina. Työelämän murros ja muuttuva työelämä vaativat jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja uudistumista. Tulevat eläköitymiset haastavat työnantajan pohtimaan työjärjestelyjä, ja miten lähtijöiden tilalle saadaan rekrytoitua uusia osaajia.

Henkilöstösuunnitelma

Toimet ja virat	TA2025	TA2026	Muutos	Muutos %
Henkilöstökustannukset				
Palkat ja palkkiot	26 725 900	27 371 800	645 900	2,4
Eläkekulut	5 601 500	5 310 400	-291 100	-5,2
Muut henkilöstösivukulut	722 400	931 300	208 900	28,9
Yhteensä	33 049 800	33 613 500	563 700	1,7
Henkilöstömäärä				
HTV	609	624	15	2,5
Henkilöstömäärä				
Vakinaiset	477	494	17	3,6
Määräaikaiset	173	188	15	8,7
Yhteensä	650	682	32	4,9

Avoimet virkojen ja toimien periaatteet

Avoimeksi tulevat toistaiseksi voimassa olevat ja yli kolme kuukautta kestävät määräaikaiset virkasuhteet ja toimet edellyttävät täyttölupan. Täyttölupan käsittelee hallinto- ja talousjohtaja. Tehtävän avauduttua palvelussa suoritetaan kriittinen arviointi palveluvelvoitteen täyttämisen vaihtoehtoista. Läpikäynnissä otetaan huomioon myös muissa palveluissa käytävissä olevat resurssit.

Henkilöstön eläköitymistä seurataan 2-3 vuoden aikajänteellä eteenpäin. Päätös eläkkeelle jäämisen ajankohdasta on kunkin työntekijän henkilökohtainen ratkaisu. Esihenkilöitä kannustetaan ottamaan lähestyvä eläkeikä keskusteluun hyvissä ajoin. Tällöin sekä töiden uudelleen järjestelyyn ja rekrytointiin voidaan panostaa oikea-aikaisesti. Rekrytoinnin vaihtoehtona tulee myös arvioida, kuinka kyseinen palvelu on tarkoituksenmukaista tuottaa. Mikäli arvioinnissa päädytään siihen, että kokonaisuuden (palvelun tarve, laatu, kustannus) kannalta virka tai toimi on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, tehdään siitä esitys hallinto- ja talousjohtajalle. Esityksestä tulee ilmetä arvioinnin lopputulos sekä palvelutarpeen edellyttämä henkilömitoitus.

Henkilöstön poissaolotilanteissa voidaan palkata määräaikainen sijainen yli kolmen kuukauden ajaksi ilman täyttölupamenettelyä, mikäli kyseessä on

- vuorotyö tai vuorotyön luonteinen tehtävä
- laissa, asetuksessa tai muussa velvoittavassa ohjeessa määritelty henkilöstön minimimitoitus
- asiakasturvallisuuden, asiakaspalvelun, asian kiireellisyyden tai kaupungille koituvan taloudellisen seuraamusuhan vuoksi välttämätön sijaisen ottaminen.

Edellä kerrotun kaltaiset tarpeet liittyvät keskeisesti lakisääteisiin perhevapaisiin tai pitkiin terveydellisiin poissaoloihin. Kyse voi tyypillisesti olla myös opetuspalveluissa kesken vuoden vapautuvista tehtävistä, joita ei voida jättää täyttämättä opetuksen häiriintymättä.

Ilman täyttölupamenettelyä voidaan myös palkata määräaikainen hanketyöntekijä, mikäli henkilön palkkaukseen käytettävät varat sisältyvät hankkeen rahoitukseen.

Vuosilomien myöntäminen

Vuosilomien kohdentamisessa hyödynnetään sopimuksen mukainen koko lomakausi (toukokuu - syyskuu) mahdollisimman laajasti. Tällöin loma-aikojen palvelutuotantoa rasittava vaikutus voidaan jakaa tasaisesti. Samalla vähennetään tarvetta sijaisen palkkaamiseen. Vuosilomien sijaisratkaisuissa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään omaa henkilöstöä silloin, kun se on mahdollista.

Uudet toimet ja virat sekä muutokset

Tehtäväkuvaus tulee määritellä toimia ja virkoja perustettaessa riittävän laajasti. Palvelussuhteen alkaessa työskentelyalueeksi kirjataan Kuusamon kaupunki sekä ensisijainen työskentelypaikka. Nämä määrittelyt mahdollistavat henkilöstön joustavan sijoittelun muuttuvissa tilanteissa.

Määräaikaisen palvelussuhteen peruste on kirjattava työsopimukseen tai viranhoitomääräykseen. Perusteltuja syitä määräaikaiselle palvelussuhteelle ovat mm. sijaisuuden hoitaminen, harjoittelu, ulkopuolinen rahoitus, kausiluonteinen työ tai toiminnan uudelleen organisointi. Jokaisen määräaikaisen palvelussuhteen peruste on harkittava tapauskohtaisesti eikä peräkkäisten määräaikaisuuksien ketjuuntuminen saa johtaa vakinaisten palvelussuhteiden syntyyn. Määräaikaisten palvelussuhteiden perusteita seurataan yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla neljännesvuosittain.

3.5 Hankintojen ohjaus

Hankintatoiminnassa noudatetaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, hallintosääntöä, hankintaohjetta, hankintojen suunnittelun ja ohjauksen periaatteita sekä toimialakohdaisia hankintoja koskevia päätöksiä. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa Kuusamon kaupungin hankintapolitiikasta.

Kuusamon kaupungin palvelujen ja tuotteiden hankintojen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana ovat kaupunkistrategia sekä kaupungin päätökset toiminnan järjestämisestä ja tuottamisesta. Kaupunki tuottaa palveluja omana toimintana ja hankkimalla palveluja ja tuotteita markkinoilta. Kaupungin hankintatoiminnan järjestämisen ja kehittämisen tavoitteena on, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti. Lisäksi hankinnoissa pyritään huomioimaan ympäristö-, työllisyys- ja yritysvaikutukset sekä sosiaaliset näkökohdat.

Kaupungin hankintatoiminnassa noudatetaan hankintalain julkisten varojen tehokkaan käytön ja vastuulliseen toimintaan ohjaavan suunnittelun ja toteutuksen periaatteita. Hankinnat suunnitellaan ja toteutetaan kaupunkistrategiaan toteuttavina, tarkoituksenmukaisina, toiminnan tarpeisiin perustuvina kokonaisuuksina. Hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimitaan avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin. Hankittavien tuotteiden ja palveluiden laatu varmistetaan markkinoiden aktiivisella seuraamisella ja vuoropuhelulla toimittajien kanssa.

3.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

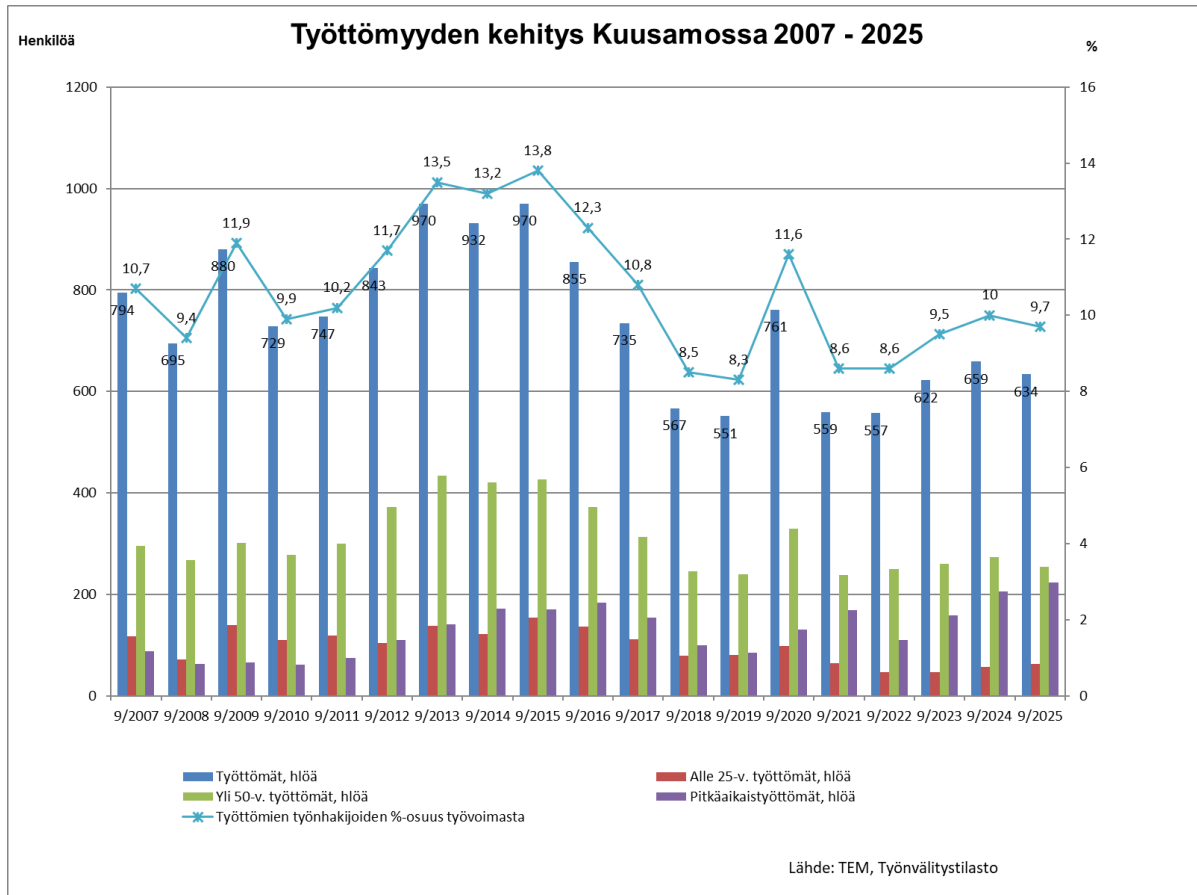
Kaavoitus on keskeinen tulevaisuuden kehityksen mahdollistaja. Kuusamon kaupungilla on vireillä 21 kaavahanketta, joista 12 yleiskaavaa, 4 asemakaavaa ja 5 ranta-asemakaavaa. Merkittävimpiä kaavahankkeita sijoittuu laajasti eri puolille kaupungin aluetta. Uusiutuvan energian hankkeista merkittävimpiä ovat tuulivoimaosayleiskaavat, joissa on suunnitteilla liki 200 voimalaa. Se merkitsisi toteutuessaan 2,0 miljardin euron investointeja ja 370 miljoonan euron tuottoja alueelle voimaloiden elinkaaren aikana.

Rukan hankkeista tärkeimpiä ovat ydinalueen yleiskaavan muutoksen vaiheet 1 ja 2. Vaihe 1 on saanut lainvoiman ja vaiheen 2 työstämistä jatketaan. Asemakaavan muutos korttelissa 98 ym. on saanut lainvoiman, joka mahdollistaa n. 28 miljoonan suurhotellin investoinnin kävelykylään. Muita Rukan merkittäviä asemakaavoja on Länsi-Rukan kylässä, stadionin alueella sekä vuonna 2026 käynnistettävä Uuttuahan alue Itä-Rukalla. Ne mahdollistavat miljardiluokan investoinnit seuraavien 20-30 vuoden aikana. Keskustaajaman alueen kaavoista merkittävimpiä ovat Kirkonkylän osayleiskaava sekä siihen liittyvä myöhempi asemakaavoitus. Tropiikin risteyksen pohjoispuolella oleva korttelin 927 asemakaavan muutos on saanut lainvoiman ja siihen haetaan parhaillaan hanketoimijaa. Tropiikin alueen ympäristöön on mahdollista kehittää laajempi elämyksellinen kauppakeskusalue.

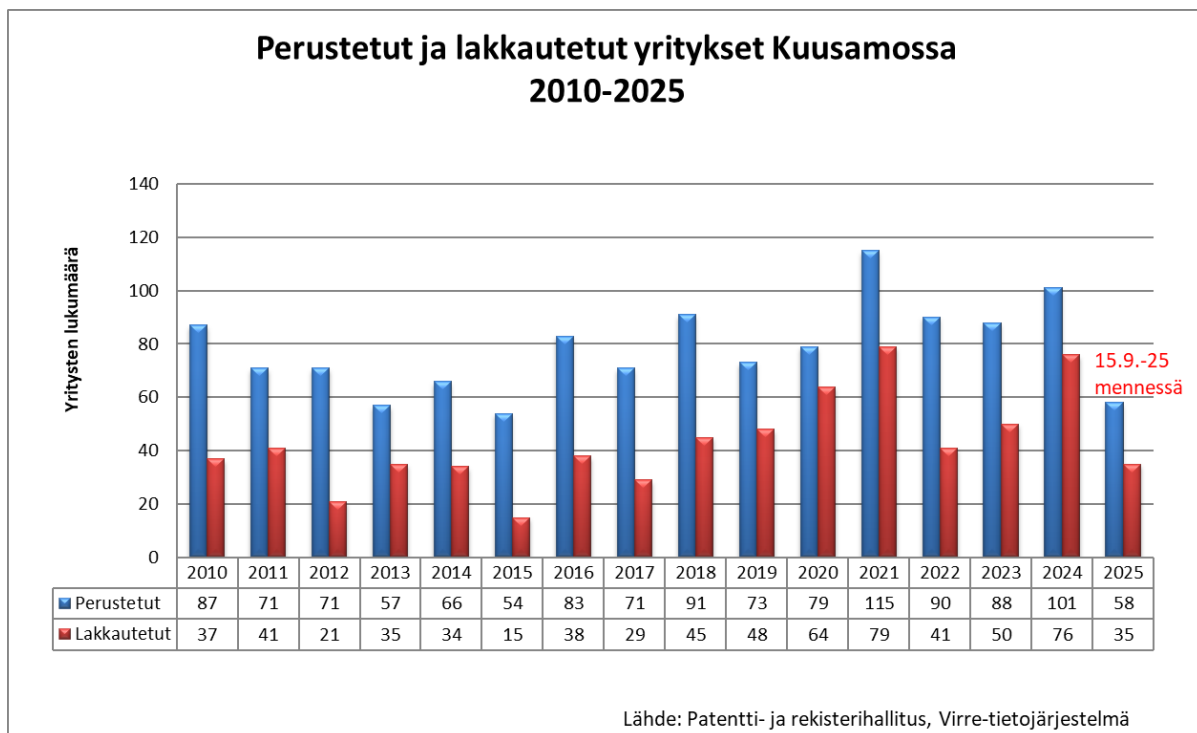
Kaavatilanne mahdollistaa jo nyt useita hankkeita, mukaan luettuna isohkoja liiketilahankkeita ja tuotantotilojen hankkeita. Kaupunki edistää uusien, pääosin yksityisrahoitteisten investointien toteutumista toimialojen yhteistyönä. Osa näistä edellyttää kaavoituksen etene mistä tai kaavamuutoksia. Kaupungin investoinneilla sekä konsernin kehittämishankkeilla edistetään elinvoiman kehittymistä laajasti. Alueen veto- ja pitovoimaa pyritään parantamaan myös asuntotuotannolla, jolla on suora vaikutus myös työllisyyden edistämiseen.

Työttömien osuus työvoimasta Kuusamossa oli syyskuun 2025 lopussa 9,7 %, kun vuotta aiemmin se oli 10 %. Koko Pohjois-Pohjanmaan työttömyysaste syyskuussa 2024 oli 11,5 %, Oulun 13,1 % ja koko Suomen 11,4 %. Vuoden 2024 syyskuun lopun tilanteeseen verrattuna syyskuun 2025 lopussa Kuusamossa oli 25 työtöntä vähemmän, alle 25-vuotiaita työttömiä 6 enemmän ja pitkäaikaistyöttömiä 18 enemmän. Avoimia työpaikkoja oli vuonna 2025 syyskuussa 303, kun syyskuussa 2024 niitä oli 202.

Kuvio 3. Kuusamon työttömyysaste ja työttömien määrän kehitys vuosina 2007-2025.

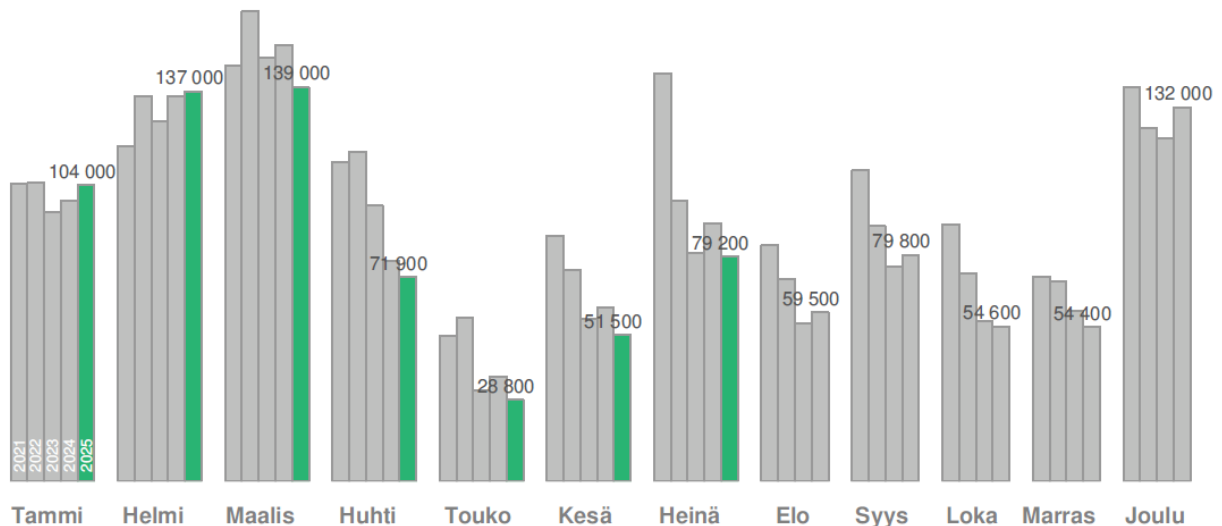

Kuvio 4. Perustetut ja lakkautetut yritykset Kuusamossa 2010 – syyskuu 2025.

Yrityksiä on perustettu Kuusamoon koko vuonna syyskuun loppuun mennessä 58 ja lakanneita yrityksiä on 35. Lakanneissa yrityksissä on mukana myös normaaleja yhtiömuodon muutoksista yms. syntyneitä yritysten lakkaamisista, eli lakannut yritys on voinut jatkaa toimintaansa uuden yritysmuodon ja nimen alla, tai yritystoiminnan on voinut ostaa toinen yritys ja liiketoiminta jatkuu edelleen. Näin ollen lakanneiden yritysten raportoitu määrä ei suoraan kerro alueen yrityskentän tilasta.

Maksetut yöpymiset

Kuvio 5. Maksetut yöpymiset. Lähde: Visitory.

Kuusamossa kirjattiin maksullisessa majoituksessa yhteensä 79 200 yöpymistä heinäkuussa 2025. Tämä luku sisältää yöpymiset niin rekisteröidyissä majoitusliikkeissä kuin lyhyt vuok-
rauksen AirBnB:ssä ja Vrbo:ssakin. Rekisteröityjen yöpymisten osuus oli 58 % ja rekisteröi-
mättömien 42 %.

3.7 Konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Riskienhallinnan tavoitteena on saada varmuus kaupungin tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kuusamon kaupungin riskienhallinta kattaa keskeiset strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.9.2023 § 33 hyväksynyt Kuusamon kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 25.9.2023 § 171 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Kuusamon kaupungin konserniohjeeseen sisältyy konserninvalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen. Kaupunkikonsernin toimintaa ohjaavat kyseiset asiakirjat. Toimialat tekevät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmat vuosittain ja antavat asiasta selonteon tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan prosessin, selkeiden ohjeistusten ja nykyaikaisten tietojärjestelmien avulla saamme hyvää tilannekuvaa ja ajantasaista tietoa raportointia merkittävimmistä riskeistä.

Valtionosuusuudistus muutokset

Valtionosuusuudistuksen tavoiteaikataulu on vuoden 2027 alku. Valtiovarainministeriön mukaan järjestelmä uudistetaan vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä ottaen huomioon Sote- ja TE-uudistuksen vaikutukset. Tavoitteena on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa (sekä poliittinen että oikeudellinen reunaehto). Otetaan huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistetaan kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Hallintakeinoina kunnallistalouden vahvistamisessa korostuvat elinkeinoelämän kehittämiseen perustuva veropohjan vahvistaminen, ennakoiva taloussuunnittelu sekä korkoriskien hallinta. Elinkeinoelämän tukeminen ja yritysmayntaisen toimintaympäristön edistäminen luovat edellytyksiä uusille investoinneille ja työpaikoille, mikä vahvistaa kunnan verotuloja. Talouden suunnittelussa pyritään talouden tasapainoon pitkällä aikavälillä. Korkoriskien hallinnassa keskeistä on pitkäaikaisten ja ennustettavien lainajärjestelyjen hyödyntäminen sekä suojausmekanismien käyttö, jotka vähentävät altistumista korkojen vaihtelulle ja parantavat rahoituksen hallittavuutta.

Väestörakenteen muutokset

Väestön ikääntyminen ja lapsi-ikäluokkien pieneneminen vaikuttavat palvelutarpeisiin ja valtionosuuksiin. Väkiluvun lasku heikentää verotulojen kehitystä.

Hallintakeinoina alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi korostuvat vetovoimaisuuden lisääminen asumisen, kaavoituksen, investointien, palveluiden ja luonnon tarjoamien mahdollisuuksien kautta. Alueen houkuttelevuutta nuorten ja perheiden näkökulmasta voidaan kasvattaa tarjoamalla laadukasta ja monipuolista koulutusta ja työmahdollisuuksia. Pitkäjänteinen yhteistyö työllisyysalueiden ja oppilaitosten kanssa tukee osaavan työvoiman saatavuutta ja juurtumista alueelle, edistäen samalla kestävä kehitystä ja väestöpohjan vahvistumista.

Investointien ja velkaantumisen hallinta

Kaupungilla on merkittäviä investointitarpeita, mutta tulorahoitus ei riitä kattamaan kaikkia niitä. Velkaantuminen lisää korkoriskiä ja rahoituspainetta.

Hallintakeinoina investointien hallinnassa korostuvat suunnitelmallisuus ja taloudellinen kestävyys. Investointien vaihteisuus ja elinkaarikustannusten huomiointi jo suunnitteluvaiheessa tukevat resurssien tehokasta käyttöä ja pitkän aikavälin taloudellista vakautta. Kestävän rahoitusstrategian kehittäminen edellyttää korkotason ja maksuvalmiuden jatkuvaa seuranta, jotta investoinnit voidaan toteuttaa hallitusti ja riskejä minimoiden. Digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen parantaa investointien tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja päätöksenteon laatua.

Matkailun ja elinkeinoelämän haavoittuvuus

Kansainvälisten lentoyhteyksien epävarmuus ja markkinoiden alavireisyys voivat heikentää matkailutuloja. Kaivostoimintaan liittyvät jännitteet voivat vaikuttaa alueen imagoon.

Hallintakeinoina matkailun kehittämisessä korostuvat ympärivuotisuuden lisääminen ja kotimaan matkailun vahvistaminen, jotka tukevat alueen taloudellista kestävyttä ja työllisyyttä. Elinkeinojen monipuolistaminen sekä vihreän siirtymän mahdollisuuksien hyödyntäminen avaavat uusia kasvusuuntia ja tukevat vastuullista kehitystä. Alueen imagon vahvistaminen luonnonläheisen ja vastuullisen matkailun kautta lisää vetovoimaa ja erottaa alueen positiivisesti kilpailussa matkailijoista.

Henkilöstöriskit ja osaavan työvoiman saatavuus

Osaavan työvoiman saatavuus on haaste erityisesti hyvinvointipalveluissa ja teknisellä alalla. Eläköityminen ja organisaatiomuutokset voivat aiheuttaa osaamisvajeita.

Hallintakeinoina osaavan työvoiman saatavuus voi olla merkittävä haaste lähivuosina, koska eläköityminen voimistuu. Eläköityminen, työmarkkinoiden muutokset ja organisaatiouudistukset voivat johtaa osaamisvajeisiin, jotka vaikuttavat palveluiden laatuun ja jatkuvuuteen. Näiden riskien hallinnassa keskeistä on ennakoiva henkilöstösuunnittelu, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen. Kunnat voivat hyödyntää yhteistyötä oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa, kehittää rekrytointikäytäntöjä sekä panostaa työnantaja-mielikuvaan. Lisäksi sisäisen liikkuvuuden ja osaamisen jakamisen edistäminen organisaation sisällä auttaa vastaamaan muuttuviin tarpeisiin.

Yhteiskunnan digitaaliset palvelut tarvitsevat toimiakseen luotettavia ja turvallisia yhteyksiä ja tietojärjestelmiä. Riippuvuus tuo mukanaan riskejä, kuten kyberuhkia. Kyberuhka tarkoittaa potentiaalista tilannetta, tapahtumaa tai toimintaa, joka voi vahingoittaa tai häiritä verkko- ja tietojärjestelmiä, tällaisten järjestelmien käyttäjiä ja muita henkilöitä tai muulla tavoin vaikuttaa näihin haitallisesti. Mahdollisia muita viestintäpalveluiden ja -verkkojen häiriötilanteiden aiheuttajia voivat muun muassa olla tietoturvahäiriöt, verkkolaitteiden rikkoontumiset ja virheelliset asetukset, sään ääriolosuhteet, viestinnän tahallinen häirintä, verkkolaitteiden ja viestintäpalveluiden haavoittuvuudet ja niiden hyväksikäyttö, rikollisuus ja terrorismi sekä suuronnettomuudet. Ilman toimivia viestintäpalveluja ja -verkkoja monet elinkeinoelämän ja yhteiskunnan palvelut eivät ole joko käytettävissä tai niiden käyttö ainakin vaikeutuu merkittävästi.

Kaupungin lainojen korkoriski ja tulevan suojausasteen kehitys taloussuunnitteluhorisontin puitteissa 2026–2028

Kaupungin lainasalkku koostuu vaihtuvan ja kiinteän koron lainoista, sekä koronvaihtosopimuksista. Korkotason muutokset vaikuttavat kaupungin korkokuluihin. Korkoriskin suojaamisella pyritään tasoittamaan korkotason muutosten vaikutusta eri vuosien tuloksiin. Korkoriskiä hallitaan muokkaamalla lainojen korkosidonnaisuusaikaa käyttämällä apuna koronvaihtosopimuksia. Myös jatkossa on tavoitteena kiinnittää tulevaa investointirahoitusta pidempiaikaisiin lainoihin ja näin ollen myös lainojen keskimääräinen juoksuaika pitenee.

Kaupungin lainasalkun suojausaste on tällä hetkellä noin 93 %, josta se hieman vielä nousee lähivuosina, kun huomioidaan vain nykyinen lainasalkku. Suojausaste tulee kuitenkin laskemaan selvästi, kun otamme huomioon myös talousarviohorisontin tulevan bruttolainanotto-tarpeen. Tuleva, todellinen suojausaste riippuu talousarvion mukaisen lainanoton todellisesta toteumasta sekä siitä onko tulevat lainat kokonaistaloudellisesti edullisempaa nostaa vaihtuvassa vaiko kiinteässä korossa. Projisoitu tulevan lainanoton huomioiva suojausaste laskee alle 50 %:in vuonna 2027 ilman lisätoimenpiteitä. Mikäli korot nousevat vallitsevilta tasoilta ja/tai mikäli inflaatio lähtee uudelleen kiihtymään, lisäsuojien tekeminen vielä nostamattomia lainoja vastaan tulee ajankohtaiseksi asiaksi pohtia. Tavoitteena on suojausasteen pitäminen korkealla tasolla vallitsevassa markkinaympäristössä.

4 Käyttötalousosa

4.1 Keskusvaalilautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vaalilautakunta sisältää kuntavaalien, aluevaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisen. Kaupungissa hoidetaan vaalit omana työnä. Vaalit hoidetaan Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Vuonna 2026 ja 2028 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 pidetään eduskunta-vaalit 18.4.2027.

Talous/keskusvaalilautakunta yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	86	17	24		30	
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 78	- 50	- 66		- 30	
Toimintakate	8	- 33	- 42		0	

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	86	17	24		30	
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 97	- 56	- 80		- 30	
Toimintakate	- 11	- 39	- 56		0	

4.2 Tarkastuslautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuustossa päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ovat toteutuneet. Tarkastuslautakunta ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä ja ilmoittaa sidonnaisuuksista kaupunginvaltuustolle.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta laati arviointisuunnitelman ja valitsee vuosittain tarkastuksen painopistealueet. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa sekä talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Talous/tarkastuslautakunta yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 46	- 56	- 42	- 56	- 56	- 56
Toimintakate	- 46	- 56	- 42	- 56	- 56	- 56

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	56	56	56	56	56	56
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 48	- 57	- 44	- 57	- 57	- 58
Toimintakate	8	- 1	12	- 1	- 1	- 2

4.3 Kaupunginhallitus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kuusamon kaupunginhallitus luo edellytyksiä elinvoimalle ja kaupunkilaisten hyvinvoinnille edistämällä Kuusamon kehitystä alueellisena palvelukeskuksena ja Suomen tunnetuimpana matkailu- ja luontokaupunkina.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja yhdessä muodostavat konserniohjeen mukaisesti konsernijohtoon. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Hallinnon palvelut muodostavat kaupungin toiminnan keskeisen tukirakenteen. Niiden tehtävänä on varmistaa päätöksenteon, talouden, hallinnon ja tietoteknisten ratkaisujen sujuvuus, luotettavuus ja jatkuva kehittäminen. Palvelujen järjestämisessä painottuvat laatu, asiakaslähtöisyys, digitalisaation hyödyntäminen sekä henkilöstön osaamisen systemaattinen kehittäminen.

Hallintopalvelut vastaavat kaupungin päätöksenteon valmistelusta ja toteutuksesta, vaalien järjestämisestä, luottamushenkilöiden tukemisesta sekä hallinnon prosessien kehittämisestä. Toiminnan painopisteenä on hallinnon sujuvuuden varmistaminen muuttuvassa toimintaympäristössä, jossa korostuvat lainsäädännön muutokset, vaalijärjestelmän kehitys ja sähköisen asiainnin laajentuminen.

Henkilöstöpalvelut tukevat kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamista. Palvelujen keskiössä ovat rekrytointi, henkilöstön kehittäminen, työhyvinvoinnin edistäminen sekä esihenkilötyön tukeminen. Työelämän muutokset, kuten etätyön vakiintuminen ja työvoiman saatavuuden haasteet, edellyttävät joustavia ja ennakoivia henkilöstöratkaisuja.

Sihteeripalvelut vastaavat asiakirjahallinnosta, kokouspalveluista ja asiakaspalvelun sujuvuudesta. Palvelujen kehittämisessä painottuvat sähköisten palvelujen lisääminen, tiedonhallinnan laadun parantaminen sekä asiakaskokemuksen vahvistaminen. Tavoitteena on tarjota saavutettavia ja tehokkaita palveluja, jotka tukevat kaupungin toimintaa kaikilla tasoilla.

Talouspalvelut huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin kolmen tytäryhtiön talouspalveluiden tuottamisesta. Sähköisiä palveluja kehitetään tavoitteena laadun parantaminen.

ICT-palvelut vastaavat kaupungin tietoteknisten ratkaisujen toimivuudesta, kehittämisestä ja tietoturvesta. Digitalisaation edetessä korostuvat teknologian hyödyntäminen, automaattioratkaisut ja kyberturvallisuuden varmistaminen. ICT tukee kaupungin strategisia tavoitteita tarjoamalla ajantasaisia ja käyttäjälähtöisiä digipalveluja sekä varmistamalla järjestelmien jatkuvuuden ja kehityksen.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat merkittävästi kaikkiin hallinnon palveluihin. Julkisen hallinnon kentässä korostuvat strategisen johtamisen, digitalisaation, tietoturvan sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarpeet.

Henkilöstöpalveluissa toimintaympäristön muutokset näkyvät osaavan työvoiman saatavuuden haasteina, työelämän monimuotoistumisena sekä johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistarpeina. Etä- ja hybridityön vakiintuminen muuttaa työn tekemisen tapoja ja edellyttää uusia ratkaisuja esihenkilötyöhön ja henkilöstön tukemiseen. Työhyvinvointia edistävien hankkeiden jalkauttaminen koko organisaatioon tukee henkilöstön jaksamista ja sitoutumista.

Sihteeripalveluissa asiakaspalvelun odotukset kasvavat, ja sähköisten asiointikanavien kehittäminen on keskeinen osa palvelujen saavutettavuuden ja tehokkuuden parantamista. Tiedonhallinnan ja dokumentaation vaatimukset tiukentuvat, mikä edellyttää henkilöstön osaamisen vahvistamista ja järjestelmien jatkuvaa kehittämistä.

ICT-palveluissa toimintaympäristön muutokset ilmenevät digitalisaation kiihtymisenä, tietoturvahkien lisääntymisenä sekä teknologisten ratkaisujen monipuolistumisena. ICT-toimintojen rooli palvelujen jatkuvuuden turvaamisessa ja organisaation kehittämisessä korostuu. Digitiekartan hyödyntäminen, automaattioratkaisujen käyttöönotto ja henkilöstön digiosaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä toimintaympäristön muutoksiin vastaamisessa.

Tavoitteet ja mittarit

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Kehitetään työhyvinvoinnin seurantaa ottamalla käyttöön uusi kyselytyökalu, jonka avulla saadaan ajantasaisempaa ja kohdennetumpaa tietoa henkilöstön hyvinvoinnista
Tavoitteen mittari:	Pulssi -työhyvinvointi- ja työtyytyväisyyskyselyn tulokset 6 x/vuosi
Talousarviotavoite:	Mielen hyvinvointi: kuntalaisten mielen hyvinvointi paranee
Tavoitteen mittari:	Toteutetut ryhmätoiminnot, tilaisuudet ja tapahtumat (työikäiset ja ikäihmiset), 3 kpl
Talousarviotavoite:	Osallisuus: Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua, saada äänensä kuuluville ja vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin
Tavoitteen mittari:	Eri ikäisille kuntalaisille toteutetut kyselyt, 2 kpl
Tavoitteen mittari:	Järjestöyhteistyön kysely toteutettu, kyllä=1/ei=0
Talousarviotavoite:	Palvelut ja elinympäristö: Kuntalaisten tarvitsemat palvelut ovat saavutettavissa ja saatavilla oikeaan aikaan Elinympäristö ja yhteisöllisyyttä tukeva ilmapiiri tukee hyvinvointia vahvistavia valintoja
Tavoitteen mittari:	Kuusamon harrastetoiminnan malli on käytössä ja laajennettu toiselle asteelle, kyllä=1/ei=0
Tavoitteen mittari:	Toimitilojen aukioloajat tarkastellaan vastaamaan eri-ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten tarpeita, kyllä=1/ei=0
Tavoitteen mittari:	Edunvalvonnan toimenpiteet Pohteelle (keskustelu, valvonta, palveluiden yhteensovittaminen), 5 kpl

Talous/keskushallinto yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	188	110	130	101	101	101
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 7 075	- 8 526	- 8 154	- 8 111	- 8 116	- 8 155
Toimintakate	- 6 887	- 8 416	- 8 024	- 8 010	- 8 015	- 8 054

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	3 218	3 120	3 140	3 170	3 170	3 170
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 8 008	- 9 378	- 9 011	- 9 025	- 9 030	- 9 070
Toimintakate	- 4 790	- 6 259	- 5 871	- 5 856	- 5 860	- 5 900

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	538	600	612	612	615

Perustelut

Hallinnon palvelut ovat kaupungin toiminnan tukirakenne, joka mahdollistaa päätöksenteon, talouden hallinnan, henkilöstön johtamisen ja digitalisaation edistämisen. Investoinnit näihin palveluihin tukevat kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista, parantavat toiminnan laatua ja tehokkuutta sekä varmistavat palvelujen jatkuvuuden ja kehityksen.

Toiminnan kehittäminen ja digitalisaation vahvistaminen ovat keskeisiä painopisteitä kaikissa keskushallinnon palveluissa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta noudatetaan kaupunginhallituksen päätöksen ja ohjeistuksen mukaisesti erikseen laadittavaa suunnitelmaa vuodelle 2026.

Yhteiset erät

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	2 200	447	605	609	609
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	- 571	- 27	- 27	- 27	- 27
Toimintakate	1 629	420	578	582	582

Yhteiset erät sisältää mm. pysyvien vastaavien myyntivoittoja ja -tappioita.

4.4 Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kasvatus- ja sivistystoimialan palvelusuunnitelma tukee kaupungin asukkaita heidän henkilökohtaisessa kasvussaan ja kehitymisessään sekä vahvistaa toimenpiteineen hyvinvointia edistävää ja turvallista toimintayhteisöä.

Toimialan keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita

Kasvatuksellinen laatu

Kasvatus- ja sivistystoimiala tarjoaa laadukasta opetus- ja kasvatustalveta kaikilla tasoilla, aina varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Laatuun kuuluu oppijoiden yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtaaminen, yksilöllisen tuen tarjoaminen sekä pedagogisesti motivoiva ja innostava oppimisympäristö.

Jatkuva oppiminen

Toimiala edistää jatkuvaa oppimista kaikissa ikäryhmissä tarjoamalla ja edistämällä mahdollisuuksia ammatilliseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

Perheiden tuki

Toimiala pyrkii omalta osaltaan tukemaan perheitä heidän omassa kasvatustyössään tarjoamalla neuvontaa, ohjausta ja resursseja. Keskeisintä on vahvistaa perheiden omaa selviytymistä ja hyvinvointia.

Yhteisöllisyys ja verkostoituminen

Toimiala edistää omalla toiminnallaan kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja verkostoitumista kaupungin sisäisten ja ulkoisten toimijoiden kesken.

Ympäristön arvostaminen

Toimialan kaikissa toiminnoissa huomioidaan ympäristötietoisuus ja kestävä kehitys. Edistämme tietoisuutta ympäristöstä ja sen arvosta sekä kasvamista vastuulliseksi kansalaiseksi.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Toimintaympäristöjen sähköistyminen on ollut merkittävä ilmiö viime vuosina. Tämän seurauksena hallintopalveluiden tulosalueella jatketaan asiakaslähtöisen palvelun tehostamista ja digitaalisten palvelualustojen käyttöä. Jo käytössä olevien sähköisten toiminnanohjausjärjestelmien käyttöominaisuuksia tehostetaan ja ajantasaistetaan edelleen. Toimivat sähköiset järjestelmät edistävät tiedolla johtamisen prosesseja ja lisäävät talouden seurannan ajantasaisuutta. Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto etenee suunnitelmien mukaisesti. Toimintaympäristöjen muutos tarkoittaa myös rakenteellisia muutoksia, jolloin varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkosuunnitelmia on aihetta tarkastella uudelleen.

Varhaiskasvatuspalvelujen tasalaatuisuus pyritään varmistamaan niin, että jokaisessa palveluyksikössä on käytössä ajantasainen toimintasuunnitelma. Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet, rakenteet ja toimintatavat kirjataan jatkossa myös yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toimintakauden aikana varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja esihenkilöille järjestetään työnohjausta yhteisöllisen työotteen vahvistamiseksi. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön perheliikuntaa ohjaava opaskartta. Varhaiskasvatuspalvelut ovat mukana liikkuva varhaiskasvatus-toimintamallissa. Kuusamon kaupunki on myös hakenut UNICEF lapsiystävällinen kunta -malliin, joka varmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä. Lapsi ystävällisen kunnan tavoitteena on ottaa lapset, nuoret ja lapsiperheet huomioon kaikessa päätöksenteossa.

Tarvelähtöiset ja saavutettavat koulutuspalvelut ovat keskeinen osa kaupungin kehitystä ja tulevaisuutta. Riittävällä ja monipuolisella palvelutarjonnalla varmistetaan asukkaiden mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen ja kaupungin kokonaiselinvoiman vahvistuminen. Perusopetusikäisten oppilaiden määrän ennustetaan laskevan, mutta samaan aikaan kuitenkin valtakunnallisestikin on havaittavissa, että opetuksen järjestämisen kulut eivät laske samassa suhteessa. Tähän ovat vaikuttamassa opettamisen tapojen muutokset ja oppilaiden erilaiset tarpeet opetusjärjestelyihin sekä oppimisympäristöihin nähden.

Kouluyhteisön tehtävänä on toimia yhteisöllistä hyvinvointia ja sitouttavaa kouluyhteistyötä edistävällä tavalla. Perusopetuksen tuntijakomuutokset, koulunkäynnin ja oppimisen tuen muutokset, polarisaatio ja monet muut yhteiskunnassamme tapahtuvat muutokset asettavat haasteita tähän yhteisölliseen hyvinvointia edistävään kouluyhteisötoimintaan. Kuitenkin koulutuspalvelujen kaikissa yksiköissä on vahvaa pedagogista ja kasvatuksellista osaamista, joka merkittävästi helpottaa näistä haasteista selviämistä.

Vuokatti-Ruka urheiluakatemia toimintakauden tavoitteena on vetovoiman kasvattaminen ja tästä edelleen toisen asteen opiskelijamäärän kasvu. Tavoitteen saavuttamiseksi urheilun harjoitteluolosuhteita on kehitettävä jatkuvasti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Ajantasainen toisen ja korkea-asteen sekä taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön koulutustarjonta lisää Kuusamon veto- ja pitovoimaisuutta sekä vahvistaa elinvoimaa. Kuusamo Kampus- ja luontoakatemiatoiminnalla edistetään laadukkaiden, saavutettavien ja monipuolisten koulutuspolkujen toteuttamista ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia eri kohderyhmille.

Lukiokoulutuksen monipuolinen kurssitarjonta on takaamassa myös koulutuksen kiinnostavuutta. Ammatillisen koulutuksen järjestämistapojen päivittäminen tarkoittaa yhteistyön lisäämistä elinkeinoelämän kanssa ja uudenlaisten yhteistyön toimintamallien kokeilua. Koulutustarpeiden ennakointityötä on tehtävä aktiivisesti.

Kulttuuripalveluilla tuetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Kulttuuripalveluiden suunnittelussa korostuu saavutettavuus ja käyttäjämääriä kasvatetaan määrätietoisesti matalan kynnyksen palveluilla. Ikäihmisille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään säännöllisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Entistä monipuolisempia kulttuuri- ja tapahtumatyökaluja pyritään kehittämään avustuksilla ja hankerahoituksilla. Oulu2026-kulttuuripääkaupunkihankkeen alueellisia valmisteluja jatketaan aktiivisesti yhteistyössä alueen kulttuuritoimijoiden kesken.

Karhuntassun toimintaa kehitetään jatkamalla matkailu- ja kulttuurikeskuksen sisällöntuotantoa sekä kohdentamalla markkinointia erityisesti kansainvälisille vieraille. Matkailuneuvonnan palvelumuotoilua jatketaan.

Toimivilla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla mahdollistetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia ja terveyden ylläpitämistä. Liikuntaneuvontatoiminnan ja lasten ja nuorten liikuntaaktiivisuuden kehittämistyötä jatketaan poikkihallinnollisena yhteistyönä. Liikuntakeskuksen kesän käyttöastetta lisätään uudistettujen omatoimisten liikuntamuotojen pohjalta.

Kirjaston tärkeänä tehtävänä on lukemisen edistäminen. Keskeisenä kohderyhmänä tässä työssä ovat lapset ja nuoret. Tavoitteena on kehittää lukemisen edistämistoimintaa kirjastoauton vieraillessa päiväkodeissa ja kouluissa. Myös pääkirjastolla tapahtuvaa lukemisen edistämistä vahvistetaan. Kirjaston tapahtumatoimintaa kehitetään monipuolisemmaksi tavoittamaan entistä laajemmin kuntalaisia. Kuusamo kirjasto kuuluu yhteiseen valtakunnalliseen e-kirjastoon.

Nuorisopalvelujen toiminta pyrkii vastaamaan nopeasti muuttuviin nuorisokulttuurisiin sekä muihin ajan ilmiöihin muun muassa reagoimalla ja tarvittaessa muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja. Verkkonuorisotyön yhteisöalusta on vakiinnutettu osaksi nuorisopalveluiden ja paikallisen nuorisotyön verkoston palveluita. Samalla rakennetaan yli kuntarajojen ulottuva digitaalisen nuorisotyön yhteistoimintamalli.

Nuorisopalvelut ovat mukana Kuusamo Kampus -toimintamallin kehittämisessä ja vakiinnuttamisessa. Nuorisovaltuustotoiminnan vaikuttavuutta tukevia rakenteita käytetään ja kehitetään aktiivisesti.

Tavoitteet ja mittarit

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Asukkaat voivat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ikätasonsa mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Lapsiystävällinen kunta –mallin mukainen toiminta on käynnistynyt
Tavoitteen mittari:	Luonnostaan liikkuva –toimintamalli on aktiivisesti käynnissä kaikissa vaka- ja perusopetuksen toimintayksiköissä
Tavoitteen mittari:	Kulttuuri- ja vapaa-aikatulosalueen yksiköissä on aktiivinen asiakasraatitoiminta
Talousarviotavoite:	Toimialan tarjoamat hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät palvelut ovat helposti saatavilla
Tavoitteen mittari:	Perheliikuntaa ohjaava opaskartta on käytössä ja Sammeli –hahmo on otettu osaksi perheliikunnan toimintoa
Tavoitteen mittari:	Koulutuspalvelujen yksikkökohtaiset opiskeluhoitotyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti
Tavoitteen mittari:	Atla-alustasta muodostettu ajantasainen palvelutarjotin
Talousarviotavoite:	Yhteisöllinen työote vahvistuu kasvatus- ja sivistystoimialalla
Tavoitteen mittari:	Varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstölle on järjestetty 2 työnohjausprosessia
Tavoitteen mittari:	Koulutuspalvelujen henkilöstölle on järjestetty yksi ratkaisukeskeisen lähestymistavan peruskoulutus ja yksi kertauskoulutus
Tavoitteen mittari:	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen henkilöstölle on järjestetty asiakaspalvelukoulutusta
4. Kuusamo Kampus ja luontoakatemia	
Talousarviotavoite:	Elämysteollisuuden kasvustrategia ja koulutusohjelmat valmiit
Tavoitteen mittari:	Elämysteollisuuden kasvustrategia laadittu
Tavoitteen mittari:	Elämysteollisuutta vahvistavat koulutusohjelmat suunniteltu ja hyväksytty käyttöön
Talousarviotavoite:	Karhuntassun toiminnan kehittämissuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Kansainvälisten matkailijoiden osuus on kasvanut
Tavoitteen mittari:	Paikallisten kulttuurihistoriallisten kuvakokoelmien digitalisointityö on valmis
Talousarviotavoite:	Koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkkosuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Nuorisopalveluiden palvelumuotoilutyö osana Kuusamon Kampusta on käynnissä
Tavoitteen mittari:	Koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkkosuunnitelma ja sen sisältämät toimenpidesuunnitelmat ovat valmiit
Talousarviotavoite:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne ja tilaratkaisut on toteutettu huomioiden KAO:n oppimisympäristöt
Tavoitteen mittari:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne on suunniteltu ja toteutus aloitettu
Tavoitteen mittari:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n tilaratkaisut on suunniteltu ja toteutus käynnistynyt huomioiden KAO:n oppimisympäristöt

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Huoltajien ja koulun välinen yhteistyö lisääntyy
Tavoitteen mittari:	Jokainen yksikkö järjestää yhden tapahtuman lukuvuoden aikana
Tavoitteen mittari:	Koulun kehittämistyöryhmät toimivat
Talousarviotavoite:	Huoltajien ja oppilaitoksen välinen yhteistyö lisääntyy
Tavoitteen mittari:	Lukiolla on järjestetty 70-vuotisjuhla
Tavoitteen mittari:	VRUA –opiskelijoiden huoltajille on järjestetty palvelukykymittauskysely
Talousarviotavoite:	Kirjastopalvelut ulottuvat kaikkialle Kuusamoon
Tavoitteen mittari:	Kirjastopalvelut ulottuvat kaikkialle Kuusamoon
Tavoitteen mittari:	E-kirjastopalveluiden käyttäjämäärät lisääntyvät
Talousarviotavoite:	Kulttuuripalvelut tavoittaa monipuolisesti erilaiset asukasryhmät
Tavoitteen mittari:	Ikäihmisille järjestetään monipuolisesti kulttuuritapahtumia
Tavoitteen mittari:	Kuusamon asukkaiden yhteisöllisyys lisääntyy yhteisten tapahtumien välityksellä
Talousarviotavoite:	Liikuntapalvelut tavoittavat monipuolisesti erilaiset asiakasryhmät
Tavoitteen mittari:	Liikuntaneuvonta-asiakaspalvelua tarjotaan aktiivisesti
Tavoitteen mittari:	Kaikukortti on käytössä liikuntapalveluissa
Talousarviotavoite:	Musiikkiopiston tarjoamat palvelut tukevat asukkaiden hyvinvointia
Tavoitteen mittari:	Musiikkiopiston kehittämistyöryhmän toiminta on käynnistetty
Tavoitteen mittari:	Eri toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestetyt tilaisuudet
Talousarviotavoite:	Nuorisotyö tekee kiinteää yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten kanssa
Tavoitteen mittari:	Nuorisotyöntekijöiden käyntimäärät eri yläkouluilla ja toisella asteella vakiintuvat
Tavoitteen mittari:	Nuorisopalveluiden palvelumuotoilutyö osana Kuusamon Kampusta on käynnissä
Talousarviotavoite:	Varhaiskasvatusikäiset lapset saavat tasalaatua varhaiskasvatustaloutta
Tavoitteen mittari:	Yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat ovat käytössä
Tavoitteen mittari:	Varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet, rakenteet ja toimintatavat
4. Kuusamo Kampus ja luontoakatemia	
Talousarviotavoite:	Nuorisopalvelut edistävät Kuusamo Kampus -asiakkaiden kohtaamisen mahdollisuuksia
Tavoitteen mittari:	Järjestetään yhteisiä tapahtumia

Talous/kasvatus- ja sivistystoimiala yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	3 236	2 762	2 752	2 964	2 975	2 975
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 31 660	- 31 120	- 31 275	- 32 041	- 32 177	- 32 383
Toimintakate	- 28 423	- 28 358	- 28 523	- 29 077	- 29 202	- 29 409

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	3 385	2 763	2 775	3 071	3 082	3 082
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 44 267	- 43 144	- 43 314	- 44 260	- 44 397	- 44 603
Toimintakate	- 40 882	- 40 381	- 40 539	- 41 190	- 41 315	- 41 521

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakate €/asukas	- 2 749	- 2 728	- 2 791	- 2 800	- 2 814

Perustelut

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan toiminnalliset talousarviotavoitteet perustuvat kaupunki-strategiaan. Tavoitteet vahvistavat kaupungin elinvoimaa ja tukevat asukkaiden varhaiskasvatus-, koulutus- ja sivistystarvetta.

Tavoittelemme hyvinvointia edistävää tasa-arvoista ja yhdenvertaista varhaiskasvatusta, perusopetusta ja toisen asteen koulutusta sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien laajentamista. Tuemme ja edistämme nuorten harrastusmahdollisuuksia sekä tarjoamme monipuolisia kulttuuri-, liikunta-, kirjasto- ja nuorisopalveluita.

Edistämme tavoitteellisesti toimialan kaikkien palvelujen saavutettavuutta, parannamme sähköisten järjestelmiemme toimivuutta.

Toimialan toimintatuottojen arvioidaan kasvavan. Toimintamenojen kasvu johtuu pääasiassa ostopalveluiden hintojen noususta sekä työmarkkinaosapuolten neuvottelemista vuotuisista palkankorotuksista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena ja tavoitteena on lisätä taloudellisten ja toiminnallisten päämäärien ja tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä.

Kasvatus- ja sivistystoimialan talousarvio on laadittu siten, että toiminta on raamin mukaisesti mahdollisimman taloudellista ja toiminnalliset tavoitteet voidaan saavuttaa määritellyllä tavalla. Talousarvion noudattamiseen liittyvien päätösten perusteena olevan tiedon oikeellisuutta, riittävyyttä ja luotettavuutta tarkastellaan kasvatus- ja sivistystoimialan johtoryhmän säännöllisissä kokouksissa ja tulosityksiköiden omissa palaverissa. Samalla myös huolehditaan siitä, että lakeja, viranomaisohjeita, sääntöjä, toimielinten päätöksiä sekä kaupungin johdon ohjeita noudatetaan ja toimialan yhteiset toimintamallit ja linjaukset ovat

näiden mukaisia. Toimialan kaikki työntekijät ovat jokainen omata osaltaan vastuussa siitä, että kunnan omaisuutta ja muita voimavaroja käytetään taloudellisesti ja järkevästi.

Talousarvion valmistelun yhteydessä kasvatusta ja sivistystoimialalla on analysoitu toimintaympäristön muutoksia, tunnistettu uhkaavia riskejä, arvioitu niiden vaikutuksia sekä toteutumisen todennäköisyyttä. Näiden perusteella on laadittu suunnitelmia ja toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi.

Hallintopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan tehtävänä on turvata ajan- ja lainmukaiset varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut lapsille, nuorille ja lapsiperheille sekä kehittää koko väestölle tarkoitettua vapaa-ajantoimintaa, edistää taiteen ja liikunnan harjoittamista ja harrastamista, paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista sekä matkailuinformaatiopalveluita.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta huolehtii edellä mainittujen palvelujen järjestämisestä sen mukaan kuin niistä on säädetty seuraavien lakien nojalla: varhaiskasvatuslaki, laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki, perusopetuslaki, lukiolaki, laki ammatillisesta koulutuksesta ja laki taiteen perusopetuksesta, laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, nuorisolaki, laki vapaasta sivistystyöstä, laki kuntien kulttuuritoiminnasta, kirjastolaki ja liikuntalaki.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää lausuntojen antamisesta omaan toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Palvelun sisältö/toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää lautakunnan, toimialajohtajan, sovellusasiantuntijan, kampuskoordinaattorin ja kyyditykset.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Hallintopalvelut tuottaa kaupunkistrategian mukaista asiakaslähtöistä palvelua sekä tehostaa tiedolla johtamisen prosessien ja asiasisältöjen kehittämistä ja toteuttamista.

Palvelutoimintoja ja ohjausjärjestelmiä sähköistetään ja otetaan käyttöön koko toimialalla. Sähköisten arkistointiprosessien käyttöönottoa jatketaan. Koulukuljetusten kilpailutus tulaa järjestämään kevätkaudella ja uudet sopimukset tulevat voimaan 1.8.2026.

Talousarvio ja tunnusluvut

Perustelut

Hallintopalvelut varmistavat toimialan sisäisen ja ulkoisen toiminnan sujuvuuden. Tulosalue hoitaa omalta osaltaan henkilöstöhallintoa, talous- ja tietohallintoa sekä hankkeita ja projekteja. Hallintopalveluiden tehokas toiminta edistää toimialan päätöksentekoa ja asioiden hoitamista.

Toimintakauden toimintakulujen arvioidaan pysyvän edellisen toimintavuoden tasolla.

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	57	27	38	9	9	9
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 2 198	- 2 273	- 2 098	- 2 181	- 2 173	- 2 190
Toimintakate	- 2 141	- 2 246	- 2 060	- 2 172	- 2 164	- 2 181

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	57	27	38	9	9	9
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 2 283	- 2 373	- 2 198	- 2 297	- 2 288	- 2 305
Toimintakate	- 2 225	- 2 346	- 2 160	- 2 288	- 2 280	- 2 297

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstömenot €	255 117	266 000	238 000	245 000	245 000
Toimintakate €/asukas	- 150	- 159	- 155	- 155	- 156

Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalvelut edistävät jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Palvelut tukevat oppimisen edellytyksiä sekä edistävät elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista vaihtoehtoisten varhaiskasvatuspalvelujen kautta.

Palvelujen tuottamisessa varmistetaan kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen, turvallinen varhaiskasvatusympäristö. Lapsen yksilöllisen tuen tarpeet tunnistetaan ja järjestetään monialaisessa yhteistyössä lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti tarkoituksenmukaista tukea lapsen edun ensisijaisuus huomioiden.

Palvelun sisältö/toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää varhaiskasvatuksen palvelut, johon kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus ja kasvun- ja oppimisen tuki. Varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisena ja yksityisesti päiväkodeissa sekä kerhotoimintana. Esiopetusta järjestetään kunnallisesti esiopetuspäiväkodeissa ja muutamilla kouluilla. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on suunniteltu olemaan noin 30 % koko varhaiskasvatuksesta.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Varhaiskasvatuspalvelut ovat tärkeä osa Kuusamon kaupungin perheille suunnattuja palveluita ja niiden järjestämistä.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelmaa tarkastellaan samanaikaisesti kouluverkko-suunnitelman kanssa. Perhepäivähoito on päätynyt 1.1.2025 kaupungin omana palvelutuo-

tantona. Lapset sijoittuvat Kuusamossa tällä hetkellä kunnallisiin tai yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin sekä kotihoitoon.

Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat yhteiskunnassa tapahtuvien muutosten aiheuttamiin muutostarpeisiin. Varhaiskasvatuspalvelujen sisältöä kehitetään ja päivitetään asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. Kuusamossa on varhaiskasvatuksen piiriin tulossa runsaasti alle 3- vuotiaita lapsia. Varhaiskasvatusikäisille lapsille tarjotaan tasalaatuista varhaiskasvatuspalvelua. Tämä varmistetaan sillä, että jokaisessa yksikössä on ajantasaiset toimintasuunnitelmat käytössä. Lisäksi kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet, rakenteet ja toimintatavat kirjataan jatkossa varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksen yksiköiden asiakkaiden kasvun ja oppimisentuen järjestämistä ja päätöksenteon prosessia kehitetään huomioiden nivelvaiheyhteistyön toimivuus sekä tuen täsmällinen kohdentuminen ja oikea-aikaisuus. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja esihenkilöille järjestetään työnohjausta yhteisöllisen työotteen vahvistamiseksi.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat mukana LAPE-työryhmässä, jossa jatkaen moniammatillista verkostotyötä lasten ja perheiden palveluiden kehittämisessä ja lapsivaikutusten arvioinnin eteenpäin saattamisessa päätösten tekoon kansallisen lapsistrategian ja Kuusamon kaupungin strategian hengessä.

Kuusamon kaupunki on hakenut UNICEF lapsiystävällinen kunta -malliin, joka varmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä. Lapsi ystävällisen kunnan tavoitteena on ottaa lapset, nuoret ja lapsiperheet huomioon kaikessa päätöksenteossa. Konkreettisenä toimenpiteenä ryhdytään käyttämään lapsivaikutustenarviointia kaikessa päätöksenteossa. Kuusamossa asukkaat voivat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ikätasonsa mukaisesti.

Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön perheliikuntaa ohjaava opaskartta, ja varhaiskasvatuspalvelut ovat mukana liikkuva varhaiskasvatus-toimintamallissa. Malliin liittyminen ohjelmaan on maksutonta ja jatkossa liikkuva varhaiskasvatus on osa luonnostaan liikkuvat-hankekokonaisuutta. Tähän haetaan hankerahoitus vuodelle 2026.

Talousarvio ja tunnusluvut

Perustelut

Varhaiskasvatus on merkittävä vaihe lapsen kehityksessä. Laadukas varhaiskasvatus tukee kotien kasvatustyötä, lapsen oppimista, sosiaalisia taitoja ja valmiuksia tulevaan koulunkäyntiin. Osaava henkilöstö, monipuoliset toimintaympäristöt, luonnon läheisyys, hyvät liikuntamahdollisuudet sekä vireä kulttuuritoiminta edistävät opinpolun sujuvuutta ja antavat elämänmittaisia oppimisen kokemuksia.

Toimintatuottojen odotetaan kasvavan maltillisesti varhaiskasvatuksen hoitopäivien kasvun mukaisesti. Esiopetusikäisiä lapsia on enemmän kuin edellisellä toimintakaudella. Tämä aiheuttaa toimintakulujen kasvua lähinnä henkilöstökulujen osalta. Yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden palvelusetelin hinnankorotus on nähtävissä myös toimintakulujen kasvuna ja edelleen toimintakatteen nousuna.

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	264	221	251	273	274	274
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 7 667	- 7 813	- 7 805	- 8 108	- 8 136	- 8 179
Toimintakate	- 7 403	- 7 592	- 7 554	- 7 834	- 7 862	- 7 905

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	264	221	251	273	274	274
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 9 134	- 9 177	- 9 170	- 9 480	- 9 508	- 9 551
Toimintakate	- 8 870	- 8 956	- 8 919	- 9 207	- 9 234	- 9 277

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstömenot €	4 571 065	4 730 200	4 857 300	4 800 000	4 800 000
Toimintakate €/asukas	- 596	- 605	- 624	- 626	- 629
Kotihoidontuki ja yksityisen hoidon- tuki (v.2019 palveluseteli) 1000 €	1 546	1 155	1 710	1 750	1 760
Kotihoidon piirissä lapsia	63	94	81	68	63
Kunnallisen varhaiskasvatuksen hoi- topäivät	85 495	68 000	60 831	68 000	68 000
Esiopetuksen oppilaiden lkm	109	104	126	91	100

Koulutuspalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Koulutuspalvelut mahdollistavat kuntalaisille yhtenäinen koulutuspalvelujen polun perusopetuksesta toiselle asteelle. Tulosalueen tuottamat palvelut luovat pohjaa korkea-asteella kouluttautumiselle, työelämään sekä itsensä monipuoliselle kehittämiselle jatkuvan oppimisen määritelmän mukaisesti.

Palvelun sisältö/toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää peruskoulut, aamu- ja iltapäivätoiminnan, urheiluakatemia, lukion ja musiikkiopiston.

Talousarviovuoden alkaessa Kuusamon peruskoululaitoksessa on kaksi yhtenäistä peruskoulua, joissa yhteensä viisi 1.-6. luokka-asteen kouluyksikköä (Ruka, Nissinvaara, Mäkelä, Nilonkangas ja Tolpanniemi), yksi 1.-2. luokka-asteen yksikkö (Kirkkoketo), yksi 3.-6. luokka-asteen yksikkö (Toranki) ja kaksi 7.-9. luokka-asteen yksikköä (Ruka ja Nilo). Näiden lisäksi yksiköissä järjestetään joustavaa perusopetusta, valmistavaa opetusta ja aikuisten perusopetusta.

Perusopetus

Kuusamon yhtenäisen perusopetuksen tehtävänä on turvata tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja kasvatus sekä vahvistaa edellytyksiä jatkuvaan itsensä kehittämiseen. Perusopetus toimii yhteistyössä kotien ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Vuokatti - Ruka urheiluakatemia

Vuokatti-Ruka urheiluakatemia on osa alueellisia verkostoja, joihin kuuluu esimerkiksi oppilaitoksia (yläkoulut, toinen ja korkea-aste), urheiluseuroja ja asiantuntijaorganisaatioita. Urheiluakatemia auttaa urheilijaa yhdistämään valmentautumisen ja muun elämän arjessaan (kaksoisura). Urheilijan tukena toimii eri alojen asiantuntijoita, kuten esimerkiksi fysioterapeutti, fysiikkavalmentaja, ravitsemusneuvoja, lääkäri ja psyykinen valmentaja. Vuokatti-Ruka urheiluakatemiassa on urheilijoita yläkouluikäisistä huippu-urheilijoihin, sekä valmentajia ja asiantuntijoita, joiden osaamista kehitetään yhteistyössä lajien kanssa.

Toimintaympäristö antaa nuorille urheilijoille mahdollisuuden tavoitella kansallista huippua, kansainvälistä menestystä tai ammattilaisuutta lajissaan. Oppilaitoksissa (Kuusamon lukio, ammatillinen koulutus) urheiluvalmennus on osa tutkintoa ja opintojen suunnittelussa otetaan huomioon urheilun ajankäytölliset vaatimukset. Suomalaisen kilpa- ja huippu-urheilu-järjestelmän tavoitteena on, että kaikki urheilijat suorittavat toisen asteen tutkinnon. Urheiluyläkoulutoiminnan (Rukan koulu, Nilon koulu) tarkoituksena on tukea nuoria kehittymään koulutuksellisesti ja urheilullisesti sekä antaa mahdollisuuksia tasapainoiseen elämään urheilun ja koulunkäynnin välillä. Urheiluyläkoulu on luonnollinen väylä toisen asteen urheiluakatemiatoimintaan.

Olympiavalmennuskeskus Vuokatti-Ruka (lumilajit) on toinen suomalaisista olympiavalmennuskeskuksista. Keskukset ovat suomalaisen huippu-urheilun osaamiskeskittymiä, joissa vauhditetaan suomalaisten kärkiurheilijoiden kansainvälistä menestystä. Urheilijat saavat nimetyissä lajeissa kansainvälisesti kilpailukykyistä valmennusta, asiantuntijatoimintaa, olosuhteet, asumisen, ruokailut ja kaksoisuratuen.

Olympiavalmennuskeskukset kasvattavat Suomelle maailman parhaita huippu-urheilijoita. Olympiavalmennuskeskukset on tarkoitettu kansainvälisen tason huippu-urheilijoille, jotka täyttävät urheiluakatemian, lajiliittojen ja Olympiakomitean valintakriteerit.

Lukio

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Kuusamon lukio kuuluu Vuokatti-Ruka urheiluakatemian oppilaitosverkostoon. Lukio tarjoaa eri lajien urheilijoille mahdollisuuden opiskelun ja urheilun yhdistämiseen (kaksoisura). Urheilijaopiskelijat ovat olennainen osa Kuusamon lukion opiskelijajoukkoa ja ovat mahdollistamassa omalta osaltaan monipuolista sekä laajaa lukio-opetustarjontaa Kuusamossa. Pääosa Kuusamossa opiskelevista toisen asteen urheilijaopiskelijoista opiskelee lukiossa.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston tehtävänä on antaa monipuolista, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta alueen lapsille, nuorille ja aikuisille. Oppilaitoksessa annetaan myös varhaisiän musiikkikasvatusta, johon sisäl-

tyy muskariopetusta ja soiton valmennusryhmiä pääasiassa alle kouluikäisille. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen mahdollisuuden opiskella musiikkia oppilaslähtöisesti, pitkäjänteisesti ja oppilaan kiinnostuksen mukaisesti. Opetus kehittää kokonaisvaltaista musiikillista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua musiikin ammatilliseen koulutukseen. Opetustyön lisäksi musiikkiopisto järjestää seudun musiikkikulttuuria edistävää toimintaa, kuten konsertteja, vierailuja ja muita kulttuuritapahtumia yhteistyössä koulujen, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Toimintaympäristöjen muutokset huomioidaan myös koulutuspalvelujen toiminnan suunnittelussa. Vuoden 2026 aikana päivitetään sekä koulu- että varhaiskasvatuksen palveluverkossa suunnitelma.

Toimintakaudella perusopetuksen toiminnan painopisteinä ovat a) hyvät tavat ja yhteisöllisyys ja b) tieto- ja viestintäteknologian osaamiseen liittyvät aihealueet. Kouluyhteisön tavoitteena on toimia yhteisöllistä hyvinvointia ja sitouttavaa kouluyhteistyötä edistävällä tavalla.

Lapset puheeksi -toimintamallin käyttö, vanhempainillat ja säännölliset opiskeluhuollollisten yhteistyötahojen kokoontumiset vahvistavat kasvatuskumppanuutta perheiden kanssa vähentäen koulupudokkuuden riskiä.

Toimintavuoden aikana kehitetään kodin ja koulun yhteistyötä muun muassa yhteisiä tapahtumia järjestämällä ja kehittämistyöryhmätoimintaa aktivoimalla. Koulujen yksikkökohtaiset hyvinvoinnin vuosikellot ovat käytössä ja niiden sisältämien toimenpiteiden toteutumista arvioidaan säännönmukaisesti. Henkilöstön osaamista vahvistetaan restoratiiviseen työhön. Luonnostaan liikkuva toimintamalli on aktiivisesti käynnissä kaikissa perusopetuksen toimintayksiköissä.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden määrän lisääntyminen edellyttää kotoutumista tukevaa kouluyhteisöä. S2-opetusta saavien oppilaiden tuki kaikissa oppiaineissa tulee järjestää lainmukaisesti. Valmistavasta opetuksesta siirtyvien oppilaiden nivelvaiheen tuen tarpeet huomioidaan opetuksen järjestämisessä. Henkilöstöressurssin riittävyys eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden tukemiseen tulee varmistaa myös tulevana toimintavuosina.

Talousarvio ja tunnusluvut

Perustelut

Tarvelähtöiset ja saavutettavat koulutuspalvelut ovat keskeinen osa kaupungin kehitystä ja tulevaisuutta. Riittävällä ja monipuolisella palvelutarjonnalla varmistetaan asukkaiden mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen ja kaupungin kokonaiselinvoiman vahvistuminen. Oppilaiden määrän ennustetaan laskevan, mutta samaan aikaan kuitenkin valtakunnallisestikin on havaittavissa, että opetuksen järjestämisen kulut eivät laske samassa suhteessa. Tähän ovat vaikuttamassa opettamisen tapojen muutokset ja oppilaiden erilaiset tarpeet opetusjärjestelyihin sekä oppimisympäristöihin nähden.

Koulutuspalveluiden tulosalueella toimintatuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti. Palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden kulujen ennakoidaan säilyvän pääosin nykyisellä tasolla. Henkilöstökustannuksiin kohdistuvat työmarkkinaosapuolten hyväksymät palkankorotukset heijastuvat toimintakatteen kasvuun.

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	1 387	1 324	1 226	1 353	1 359	1 359
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 18 607	- 18 346	- 18 464	- 18 834	- 18 937	- 19 066
Toimintakate	- 17 220	- 17 022	- 17 237	- 17 481	- 17 579	- 17 707

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	1 392	1 324	1 225	1 353	1 359	1 359
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 25 946	- 25 291	- 25 421	- 25 955	- 26 058	- 26 186
Toimintakate	- 24 554	- 23 967	- 24 196	- 24 602	- 24 699	- 24 828

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstömenot €	14 621 334	14 585 700	15 033 200	15 300 000	15 300 000
Toimintakate €/asukas	- 1 651	- 1 619	- 1 667	- 1 674	- 1 683
Peruskoulujen oppilaiden lkm	1 490	1 403	1 344	1 292	1 198
Lukion opiskelijoiden lkm	237	280	250	260	270

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut lisäävät kuntalaisten hyvinvointia, edistävät fyysistä ja henkistä toimintakykyä, lisäävät osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja aktiivisuutta sekä ehkäisevät yksinäisyyttä ja syrjäytymistä.

Palvelun sisältö/toiminnan kuvaus

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoimi vastaa Kuusamotalon, Kaamosgallerian, Karhuntassun sekä kotiseutu- ja koulumuseoiden toiminnasta. Kulttuuritoimi järjestää tapahtumia eri kohderyhmät huomioiden. Kulttuuritoimen tuottamat tapahtumat täydentävät Kuusamotalon muuta ohjelmatarjontaa. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuriavustuksilla tuetaan paikallisten kulttuuritoimijoiden toimintaa. Kulttuurikasvatussuunnitelmilla edistetään lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Kirjastotoimi

Kirjaston tehtävänä on tarjota kuntalaisille pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Tehtävää varten kirjasto ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Kirjaston tehtävänä on myös edistää lukemista ja kirjallisuutta. Asiakkaille tarjotaan tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Kirjastossa on tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Edistämme myös yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjaston toimipisteet ovat pääkirjasto ja kirjasto-auto Kirjakka.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikunta- ja neuvontapalveluita kuntalaisille huomioiden eri kohderyhmät sekä tukee kansalaistoimintaa, mukaan lukien seuratoimintaa. Liikuntatoimi tekee yhteistyötä kunnan eri toimialojen välillä ja liikunnan aluejärjestöjen kesken. Liikuntatoimi kattaa liikuntakeskuksen (uimahalli, jäähalli, kuntosalit, palloiluhalli ja yleisurheilutila sivutiloineen) toiminnan sekä liikunnan ohjaus- ja neuvontapalvelut.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi edistää ja vahvistaa nuorten hyvinvointia, kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti. Nuorisopalvelut tukevat nuorten harrastamista ja omaehtoista toimintaa, edistävät nuorten kulttuurien moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantavat nuorten kasvu- ja elinoloja. Peruspalveluita ovat yhteisvastuullinen ohjaus ja neuvonta, monialainen yhteistyö mm. osallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen ja kouluyhteistyö, verkkonuorisotyö, yhteistyö ja osallisuusvalmennus nuorisovaltuuston kanssa, yrittäjä- ja kansainvälisyyskasvatus sekä osallistuminen maahanmuuttajanuorten kotouttamiseen. Nuorisopalvelut koordinoivat ja toteuttavat paikkakunnalla tapahtuvaa etsivää nuorisotyötä.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluilla edistetään kunnan asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Kulttuuripalveluiden suunnittelussa korostetaan saavutettavuutta ja käyttäjämääriä kasvatetaan määrätietoisesti matalan kynnyksen palveluilla. Ikäihmisille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään säännöllisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa ja Kuusamo Kamari -festivaalitoimintamallia kehitetään edelleen. Entistä monipuolisempia kulttuuri- ja tapahtumatuetantoja pyritään järjestämään avustuksilla ja hankerahoituksilla. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen laadusta ja toimivuudesta toteutetaan vuosittainen asiakaskysely ja perustetaan asiakasraati kehittämään kulttuuripalveluja. Museoalueen kunnostamista jatketaan. Vakiinnutetaan Kaiku-kulttuurikortin käyttö yhdessä muiden kulttuuripalvelujen tuottajien kanssa. Kuusamon Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuosi toteutetaan yhteistyössä alueen kulttuuritoimijoiden kesken.

Karhuntassun toimintaa kehitetään jatkamalla matkailu- ja kulttuurikeskuksen sisällöntuotantoa sekä kohdentamalla markkinointia erityisesti kansainvälisille vieraille. Matkailuneuvonnan palvelumuotoilua jatketaan.

Liikuntapalvelut

Liikuntakeskuksen kävijämäärää pyritään kasvattamaan monipuolistamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia. Kuusamolaisen liikkumisohjelma on valmis. Liikuntakeskuksen kuluvalvontajärjestelmä toteutetaan.

Liikuntaneuvontatoiminnan ja lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden kehittämistyötä jatketaan poikkihallinnollisena yhteistyönä. Liikuntakeskuksen kesän käyttöastetta lisätään uudistettujen omatoimisten liikuntamuotojen pohjalta. Liikuntapalvelujen vetovoimaisuutta li-

sätään uudistetuilla palveluilla ja toimintojen palvelumuotoilulla sekä monipuolisilla liikuntahankkeilla.

Liikuntakeskuksen suunnittelun keskiössä on henkilöstöresurssien sovittaminen yhteen organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Kaiku-kortti otetaan käyttöön myös liikuntapalveluissa.

Kirjastopalvelut

Kirjaston tärkeänä tehtävänä on lukemisen edistäminen. Keskeisenä kohderyhmänä tässä työssä ovat lapset ja nuoret. Tavoitteena on kehittää lukemisen edistämistoimintaa kirjastoauton vieraillessa päiväkodeissa ja kouluissa. Myös pääkirjastolla tapahtuvaa lukemisen edistämistä vahvistetaan. Kirjaston tapahtumatoimintaa kehitetään tulevaisuudessa entistä monipuolisemmaksi, jotta tavoitamme entistä laajemmin kuntalaisia. Kuusamon kirjasto liittyi muiden Outi-kirjastojen kanssa kuntien yhteiseen e-kirjastoon vuoden 2025 alussa. Tavoitteena on kasvattaa e-kirjastopalveluiden lainausmääriä 30 prosentilla ja kirjastoauton lainausmääriä 20 prosentilla. Kirjaston tapahtumatuotantoa kehitetään edelleen resurssien puitteissa.

Nuorisopalvelut

Talousarviotavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmien mukaisesti vuoden 2026 aikana. Nuorisopalvelujen toiminta pyrkii vastaamaan nopeasti muuttuviin nuorisokulttuurisiin sekä muihin ajan ilmiöihin muun muassa reagoimalla ja tarvittaessa muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja. Verkkonuorisotyön yhteisöalusta on vakiinnutettu osaksi nuorisopalveluiden ja paikallisen nuorisotyön verkoston palveluita. Samalla rakennetaan yli kuntarajojen ulottuva digitaalisen nuorisotyön yhteistoimintamalli.

Nuorisotyön kehittämisen osalta toimitaan aktiivisesti moniammatillisissa paikallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, jotta palvelutarpeeseen voidaan vastata.

Nuorisopalvelut ovat mukana Kuusamo Kampus -toimintamallin kehittämisessä ja vakiinnuttamisessa. Nuorisotyön laadun mittaamiseen ja tietojohtamiseen hyödynnetään nuorisotyön dokumentointijärjestelmän nuoDo:sta saatavaa sisältöä ja tietoa. Nuorisovaltuustotoiminnan vaikuttavuutta tukevia rakenteita käytetään ja kehitetään aktiivisesti.

Talousarvio ja tunnusluvut

Perustelut

Riittävät ja helposti saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä nuorisopalvelut edistävät merkittäväällä tavalla kaupungin asukkaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä, elinikäistä oppimista sekä kaupungin kokonaiselinoiman vahvistumista.

Toimintatuottojen ennakoidaan säilyvän pääosin nykyisellä tasolla. Toimintakuluissa arvioidaan tapahtuvan maltillista kasvua, joka kohdistuu ensisijaisesti henkilöstökustannuksiin.

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	728	842	721	851	853	853
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 2 311	- 2 121	- 2 118	- 2 149	- 2 159	- 2 172
Toimintakate	- 1 583	- 1 279	- 1 397	- 1 298	- 1 306	- 1 318

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	872	844	745	958	960	960
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 6 024	- 5 737	- 5 735	- 5 760	- 5 770	- 5 782
Toimintakate	- 5 152	- 4 893	- 4 990	- 4 802	- 4 809	- 4 822

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstömenot €	1 599 413	1 579 900	1 617 800	1 630 000	1 630 000
Toimintakate €/asukas	- 346	- 331	- 325	- 326	- 327
Lainoja/v	246 406	260 000	265 000	265 000	265 000
Lainoja/asukas	17	17	18	18	18
Kirjaston tilaisuudet/v	125	70	90	90	90
Kultt.tilaisuuksissa kävijöitä	46 379	40 000	52 000	55 000	55 000
Kulttuuritilaisuudet kpl	133	100	150	140	140
Liikuntakeskus kävijämäärä	310 176	330 000	350 000	360 000	360 000
Liikuntakeskus kävijät/asukas	21	22	24	24	24
Nuorisopalv. kävijämäärä	18 248	21 000	20 000	20 000	20 000

Hankkeet ja projektit

Edelliseltä tilivuodelta jatkuu hankkeet, jotka on jaksotettu toimintavuodelle 2026. Merkittävä määrä jatkuvista hankkeista kohdistuu lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseen. Kuusamon kaupunkistrategian ja toimialan talousarviota-voitteiden saavuttamiseksi seurataan ja hyödynnetään erilaisia rahoitusmahdollisuuksia. Hankkeilla kehitetään palvelujen järjestämisen malleja.

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	800	347	516	478	480	480
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 876	- 566	- 790	- 769	- 773	- 778
Toimintakate	- 76	- 219	- 274	- 291	- 293	- 297

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	800	347	516	478	480	480
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 881	- 566	- 790	- 769	- 773	- 778
Toimintakate	- 81	- 219	- 274	- 291	- 293	- 297

Hankkeiden omarahoitusosuudet vaihtelevat viiden ja neljäkymmenen prosentin välillä. Havaittavissa on ollut, että omarahoitusosuudet ovat kasvaneet.

4.5 Yhdyskuntatekniikka

Palvelusuunnitelman kuvaus

Yhdyskuntatekniikan toimiala turvaa kuntalaisille ja matkailijoille monimuotoisen, viihtyisän ja turvallisen elinympäristön sekä hyvän toimintaympäristön yritystoiminnalle kustannustehokkaalla tavalla.

Yhdyskuntatekniikan toimiala keskeisimpänä tehtävänä on vastata osaltaan kestävän kehityksen vaatimusten mukaisesta yhdyskuntasuunnittelusta ja -rakentamisesta sekä ylläpidosta niin, että niillä turvataan ja taataan monimuotoinen, viihtyisä ja turvallinen elinympäristö. Lisäksi toimiala vastaa hyvästä rakentamistavasta ja muun muassa luonnon monimuotoisuuden turvaavasta ympäristönsuojelusta sekä tukee kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakuntoa.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Kuusamon kaupunkistrategian päätavoitteista johdetut painopistealueet yhdyskuntatekniikan toimialalla ovat:

1. Investointiohjelman toteuttaminen
2. Kiinteistökehitys, mm stadionalueen ja olympiavalmennuskeskuksen kehittäminen
3. Uuden teollisuusalueen ja energiahuollon kehittäminen
4. Jätehuollon ja kiertotalouden toiminnan ratkaisut
5. Rakentamisen edistäminen mm. kaupungin tonttien markkinoinnin tehostamisella ja kiinteistövälittäjien käytöllä
6. Rakentamislain muutokset ja alueidenkäyttö- ja kunnossapitolakien uudistus

Toimialalla käynnissä ja valmistelussa olevat hankkeet (8/2025):

Käynnissä:

- Kevyen liikenteen yhteys Raja-Kormasentie, Traficom, kokonaiskustannus 625 000 euroa
- Vihreän siirtymän investointihankkeiden edistäminen, YM, kokonaiskustannus 88 000 €
- Oivangin nuorisokeskuksen majoitusrakennus, OKM, Oivangin nuorisokeskuksen majoitusrakennus 2 419 355 euroa
- Energiakatselmusten toteuttaminen, kokonaiskustannus 17 948 euroa, Business Finland
- Slope-stylerinne, OKM, kokonaiskustannus 2 050 000 euroa
- Liikuntakeskus, YU-tilan saneeraus, 560 600 euroa, PSAVI
- Turvallinen liikkuminen matkailukeskuksissa, 45 600 euroa, Traficom + kunnat

Hanke vireillä:

- Valmennuskeskus, rahoitussuunnitelmaesitys, OKM, kokonaiskustannus 21 740 000 euroa
- Kuusamon tehokkaat kalasatamat, Koillismaan Kalaleader, 74 000 euroa, ELY

Kokonaiskustannukset yhteensä 27 620 503 euroa.

Tavoitteet ja mittarit

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Palvelut ja elinympäristö
Tavoitteen mittari:	Esteettömyyden huomioiminen toimitiloissa ja liikennealueilla
Tavoitteen mittari:	Rakennetun ympäristön siisteyden edistäminen
3. Kiinteistökehitys ja investoinnit	
Talousarviotavoite:	Olympiavalmennuskeskuksen ja stadionalueen arkkitehtisuunnittelu sekä hankkeen jatkolinjaukset tehty
Tavoitteen mittari:	Luonnossuunnitelmat ja hankesuunnitelma valmis
Tavoitteen mittari:	Hankepäättös tehty
Talousarviotavoite:	Reitistöjen kehittämissuunnitelman toimeenpano käynnissä suunnitelman mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Rukan alueen latujen opastus uusittu
Tavoitteen mittari:	Kaksi ulkoilureittisuunnitelmaa asetettu nähtäville
Talousarviotavoite:	Rukan koulu: uuden koulun rakentaminen tai vanhan korjaus selvitetty
Tavoitteen mittari:	Selvitys korjauskelpoisuudesta tehty
4. Kuusamo Kampus ja luontoakatemia	
Talousarviotavoite:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne ja tilaratkaisut on toteutettu huomioiden KAO:n oppimisympäristöt
Tavoitteen mittari:	KAO:n tilaratkaisuissa on huomioitu Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n tilaresurssit
Tavoitteen mittari:	Esivuokrasopimus on tehty vuokralaisen kanssa hankkeen eteenpäin viemiseksi

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Eläinlääkintähuoltolain uudistuksen toteuttaminen markkinaehtoisuus huomioiden
Tavoitteen mittari:	Markkinaperusteinen hinnoittelu toteutettu
Talousarviotavoite:	Esteettömän kevyen liikenteen väylän kunnostaminen Porkkatörmälle
Tavoitteen mittari:	500 m kevyenliikenteen väylää kunnostettu esteettömäksi
Talousarviotavoite:	Rakennetun ympäristön siisteyden edistäminen
Tavoitteen mittari:	Siistiminen toteutettu tai omistaja kontaktoitu
3. Kiinteistökehitys ja investoinnit	
Talousarviotavoite:	Kaupungin omistamien tonttien, toimitilojen ja asuntojen myynnin edistäminen
Tavoitteen mittari:	Toimeksiannot kiinteistövälittäjille
Tavoitteen mittari:	Tonttimarkkinointikampanja toteutettu

Talousarviotavoite:	Kirjaston kiinteistöratkaisu linjattu
Tavoitteen mittari:	Kirjastotoimen tarpeiden selvitys käyttäjätoimialan kanssa tehty
Talousarviotavoite:	Vanhan poliisitalon kiinteistökehitys
Tavoitteen mittari:	Rakennuksen purkaminen alueen tekniikka huomioiden
Tavoitteen mittari:	Tontin kehittämisen jatkolinjaukset tehty

Talous/yhdyskuntatekniikan toimiala yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	8 359	6 140	6 256	6 038	6 060	6 060
Valmistus omaan käyttöön	1 186	883	941	800	845	845
Toimintakulut	- 15 416	- 15 110	- 15 052	- 15 402	- 15 435	- 15 581
Toimintakate	- 5 872	- 8 087	- 7 856	- 8 564	- 8 530	- 8 675

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	23 127	19 921	20 120	19 563	19 585	19 585
Valmistus omaan käyttöön	1 186	883	941	800	845	845
Toimintakulut	- 19 386	- 18 440	- 18 464	- 18 449	- 18 483	- 18 628
Toimintakate	4 927	2 365	2 598	1 913	1 948	1 802

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	1 555	1 163	1 044	1 046	1 055

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.09.2023 § 33 päättänyt yksimielisesti hyväksyä Kuusamon kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 25.9.2023 § 171 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, jonka mukaisesti toimialalla toteutetaan valvontaa ja riskienhallintaa.

Toimialalla on laadittu ja hyväksytty 11.12.2024 §118 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, jossa kuvataan toimialueen toimintaympäristöä ja sen muutoksia, tavoitteiden saavuttamista, riskienhallintaprosessien vastuuta ja käytännön toteutusta sekä riskienhallintatoimenpiteitä.

Toimisto

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	202		11			
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 409	- 303	- 251	- 228	- 229	- 230
Toimintakate	- 207	- 303	- 240	- 228	- 229	- 230

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	202		11			
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 608	- 473	- 420	- 281	- 282	- 283
Toimintakate	- 406	- 473	- 410	- 281	- 282	- 283

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	28	32	16	16	16

Rakennusvalvonta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennusvalvonnan tavoitteena on toiminnallaan ohjata rakentamista niin, että sillä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys.

Rakennusvalvonta huolehtii yleisestä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta ja toimii rakentamislain mukaisena lupaviranomaisena. Rakennusvalvonta valvoo rakennuspaikkojen siisteyttä, ulkoasua ja turvallisuutta sekä osaltaan asemakaavojen toteuttamista. Tulosalue on keskeisesti mukana kaupungin asuntopoliitiikan toteuttamisessa.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Uuden rakentamislain 1.1.2026 voimaan astuvien muutosten käyttöönotto.

Rakennusvalvontaprosessin uusien toimintamallien luominen valvonnan painottuessa enemmän ennakkovalvonnasta neuvontaan, ohjaukseen ja jälkivalvontaan.

Uusien toimintatapojen ja käytänteiden vaatima lisäkouluttautuminen ja järjestelmien päivittäminen.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	267	202	276	214	214	214
Valmistus omaan käyttöön	8			10	11	11
Toimintakulut	- 551	- 595	- 599	- 595	- 598	- 602
Toimintakate	- 276	- 394	- 322	- 372	- 373	- 377

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	270	202	276	214	214	214
Valmistus omaan käyttöön	8			10	11	11
Toimintakulut	- 627	- 654	- 657	- 665	- 668	- 671
Toimintakate	- 349	- 452	- 381	- 441	- 443	- 447

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	42	44	40	40	41

Ympäristö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue tuottaa yhteistyösopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) ja ympäristönsuojelun palvelut Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien alueella.

Ympäristö- tulosalue ja ympäristöjaosto toimivat lakisääteisenä viranomaisena ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja maaseutuhallinnon osa-alueilla. Tulosalue tuottaa ympäristön ja maaseudun kehittämiseen liittyviä palveluita sekä toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Toiminnan tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi, turvalliset elintarvikkeet, terveellinen, turvallinen, viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Ympäristöterveyden ja ympäristönsuojelun tulosityksikkö turvaa asukkaille terveelliset ja turvalliset elintarvikkeet sekä elinympäristön ja valvoo tuotteiden ja palvelujen turvallisuutta. Tulosityksikkö työskentelee myös ympäristön pilaantumisen ja siitä aiheutuneiden vahinkojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi tarkkailun, lupien ja valvonnan sekä ympäristön tilaa parantavien hankkeiden avulla. Sen lisäksi tulosalue valvoo maa-ainesten ottoa yhteistoiminta-alueella. Tulosityksikön käytössä on toimipisteet Kuusamon lisäksi Taivalkoskella ja Posiolla.

Eläinlääkinnän tulosityksikkö tuottaa yhteistoiminta-alueella eläinlääkintähuoltolain mukaiset peruspalvelut sekä suorittaa eläinlääkäreille kuuluvat virkatehtävät. Tulosityksikön käytössä on hyvin varusteltu vastaanottotila Kuusamossa sekä vastaanottotilat Taivalkoskella ja Posiolla. Tulosityksikkö huolehtii myös eläinlääkäripäivystyksestä Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien alueella.

Maaseutuhallinnon tulosityksikkö tarjoaa alkutuotantoa harjoittaville yrittäjille ja maaseudun eri toimijoille maaseutuelinkeinoviranomaisen viranomaistehtävät ja palvelut sekä tuottaa

asiantuntijapalveluita maaseudun kehittämiseen liittyvissä asioissa. Tulosityksikön käytössä on toimipisteet Kuusamon lisäksi Taivalkoskella ja Posiolla.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen. Uuden eläinlääkintähuoltolain käyttöönotto.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	978	928	946	929	933	933
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 1 765	- 1 624	- 1 708	- 1 723	- 1 734	- 1 745
Toimintakate	- 787	- 696	- 763	- 795	- 801	- 812

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	984	928	948	929	933	933
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 1 967	- 1 823	- 1 908	- 1 947	- 1 958	- 1 969
Toimintakate	- 983	- 895	- 959	- 1 019	- 1 025	- 1 036

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	132	123	117	118	118
Käsittellyt lupahakemukset ja ilmoitukset sekä tarkastukset	555	500	500	500	500

Kiinteistöt

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue huolehtii niistä asiakokonaisuuksista, joilla saavutetaan kaupungin omistamien rakennusten ja kiinteistöjen mahdollisimman tehokas, taloudellinen, turvallinen ja tuottava käyttö koko elinkaaren aikana.

Tulosalue toimii rakennusten omistajan edustajana. Tulosalue varmistaa omistamisen ohjauksella, isännöinnillä sekä palveluilla, että rakennukset ja tilat ovat tarkoituksenmukaiset, toimivat sekä tehokkaasti käytössä. Tulosalue vuokraa tiloja sisäisesti ja ulkoisesti.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Investointiohjelman toteuttaminen. Kiinteistöstrategian toimeenpano.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	6 074	4 188	4 159	4 087	4 102	4 102
Valmistus omaan käyttöön	872	603	766	520	549	549
Toimintakulut	- 8 064	- 7 692	- 7 597	- 7 848	- 7 857	- 7 952
Toimintakate	- 1 118	- 2 901	- 2 671	- 3 242	- 3 206	- 3 301

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	19 566	17 341	17 411	17 257	17 272	17 272
Valmistus omaan käyttöön	872	603	766	520	549	549
Toimintakulut	- 10 015	- 9 660	- 9 621	- 9 785	- 9 794	- 9 889
Toimintakate	10 423	8 285	8 556	7 992	8 027	7 932

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Huoneistonestiöt (htm2)	126 200	118 148	118 397	118 497	118 497
Valm./ostetut/laaj.rak. (htm2)	4 309	750	1 115	200	0
Poistetut rakennukset (htm2)	15 197	7 939	866	0	0
Toimintamenot €/asukas	673	652	532	533	539

Kunnallistekniikka

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue huolehtii niistä asiakokonaisuuksista, joilla saavutetaan kaupungin omistaman rakennetun ympäristön (mm. maa-alueet, puistot, tiestö, reitistöt) mahdollisimman tehokas, taloudellinen, turvallinen ja tuottava käyttö koko elinkaaren aikana. Tulosalue tuottaa lisäksi viranomaispalveluja (esim. jätehuolto) ja vastaa eriytettyjen yksiköiden toiminnasta.

Tulosalue toimii alueiden ja infrarakenteiden omistajan edustajana ja vastaa maaomaisuuden hallinnasta sekä tuottaa kaupungin paikkatietopalvelut. Tulosalue varmistaa omistamisen ohjauksella sekä palveluilla, että ne ovat tarkoituksenmukaiset, toimivat sekä tehokkaasti käytössä. Tulosalue tuottaa mm. jätehuolto-, kunnan öljyntorjunta- sekä romuajoneuvojen viranomaispalvelut. Lisäksi yksityisteitä avustetaan päätettyjen avustusperiaatteiden mukaisesti.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Investointiohjelman toteuttaminen. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönoton jatkaminen.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	838	823	864	809	812	812
Valmistus omaan käyttöön	305	280	175	270	285	285
Toimintakulut	- 4 627	- 4 896	- 4 898	- 5 007	- 5 017	- 5 052
Toimintakate	- 3 484	- 3 793	- 3 859	- 3 928	- 3 920	- 3 955

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	2 106	1 451	1 474	1 164	1 166	1 166
Valmistus omaan käyttöön	305	280	175	270	285	285
Toimintakulut	- 6 170	- 5 831	- 5 859	- 5 771	- 5 782	- 5 816
Toimintakate	- 3 758	- 4 101	- 4 209	- 4 338	- 4 330	- 4 365

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot €/asukas	415	394	339	339	342

4.6 Tulevaisuus toimiala

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulevaisuustoimiala edistää kaupunkistrategian toteuttamista, tehokasta ja toimivaa alue-, elinkeino- ja palvelurakennetta sekä työllisyydenhoitoa ja kansainvälistymistä.

Tehtävänsä toteuttamiseksi toimiala osallistuu maankäyttöpolitiikan harjoittamiseen sekä vastaa maankäytön suunnittelusta, merkittävien investointi- ja kehittämishankkeiden valmistelusta yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa, maaseudun ja kylien kehittämisestä, työllisyyden hoidosta sekä kansainvälisyyteen ja maahanmuuttoon liittyvistä palveluista.

Arvio toimintaympäristön muutoksista

Organisaation ja palveluiden kehittäminen

Uusien palvelumallien (mm. asettautumispalvelut, työelämätulkki) juurruttaminen.

Kaavoitusohjelman toteuttaminen ja päivittäminen

Noudatetaan uutta kaavoitusohjelmaa.

Kehittämis- ja investointihankkeet

Käynnissä olevien kehittämis- ja investointihankkeitten toteuttaminen. Vireillä olevien hankkeitten edistäminen.

Tavoitteet ja mittarit

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Mielen hyvinvointi paranee
Tavoitteen mittari:	Mielen hyvinvoinnin ryhmätoiminta käynnissä
Tavoitteen mittari:	Nuorten ja lähiaikuisten tukitoiminta käynnissä
2. Alueiden kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Investin Kuusamo hanke käynnissä
Tavoitteen mittari:	Tulevaisuustoimialan Invest in- tehtävät päivitetty yhteistoiminnassa
Talousarviotavoite:	Ruka: Liike- ja teollisuustonttien sijoittuminen ja määrän lisääminen
Tavoitteen mittari:	Rukan ydinalueen yleiskaavan vaiheen 2 ehdotus on ollut nähtävillä
Talousarviotavoite:	Ruka: Vakituisen asumisen ja opiskelija-asuntojen sijoittumisen linjaus tehty
Tavoitteen mittari:	Vakituisen asumisen aluevarausten sijoittumisen päälinjat on selvitetty
Tavoitteen mittari:	Opiskelija-asuntotonttien tarveselvitys käynnissä
Talousarviotavoite:	Taajama: Kaupan suuryksikköjen kaavoituksen linjaukset
Tavoitteen mittari:	Kirkonkylän osayleiskaavaluonnoksessa osoitetaan kaupan suuryksikköjen sijoittelu
Talousarviotavoite:	Taajama: Liiketonttien määrän lisääminen; markettien alue, Tropiikin alue, 5-tien varsi
Tavoitteen mittari:	Edellytykset uusien liiketonttien määrän lisäämiseksi tutkitaan Kirkonkylän osayleiskaavan luonnoksessa
Talousarviotavoite:	Taajama: Visio 2045 kehittämishanke
Tavoitteen mittari:	Hankkeen työpaketit 2 ja 3 toteutettu
Talousarviotavoite:	Teollisuus: Tuulivoima puistojen kaavoitus käynnissä. Kuubion tonttien markkinointi ja rakentamisen edistäminen, vanha teollisuusalueen kaavan tarkistus
Tavoitteen mittari:	Käynnissä olevia tuulivoimahankkeita jatketaan
Tavoitteen mittari:	Vanhan teollisuusalueen kaavan muutostarpeet selvitetty

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Osallisuus, yhteisöllisyys vahvistuu
Tavoitteen mittari:	Toimijoiden määrä yhteisötilassa
Talousarviotavoite:	Palvelut- ja elinympäristö: nopeampi työllistyminen, parantaa alueelle asettautumista, kotoutumista ja yhteisöön kiinnittymistä
Tavoitteen mittari:	Asettautumispalveluissa olleet henkilöt
Tavoitteen mittari:	Kyläturvallisuushankkeet käynnissä
Tavoitteen mittari:	Työnhakijoiden asiakaspalaute (KEHA)

2. Alueiden kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Kuusamojärven ranta-alueen tehokkaampi hyödyntäminen
Tavoitteen mittari:	Selvitys ranta-alueen kehittämisestä on tehty
5. Saavutettavuus ja maaseudun kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Selvitys elintarvikealan tonttitarpeista taajamassa käynnistetään
Tavoitteen mittari:	Selvitys elintarvikealan tonttitarpeista käynnissä

Talous/tulevaisuustoimiala yhteensä

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	972	978	850	850	855	855
Valmistus omaan käyttöön		2	1	2	2	2
Toimintakulut	- 3 179	- 5 741	- 5 280	- 5 430	- 5 441	- 5 461
Toimintakate	- 2 208	- 4 761	- 4 429	- 4 578	- 4 584	- 4 605

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	976	978	850	850	855	855
Valmistus omaan käyttöön		2	1	2	2	2
Toimintakulut	- 3 474	- 6 202	- 5 741	- 5 884	- 5 895	- 5 916
Toimintakate	- 2 499	- 5 222	- 4 890	- 5 032	- 5 039	- 5 059

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut asukasta kohden	233	321	310	310	310

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta noudatetaan KH päätöksen ja ohjeistuksen mukaisesti laadittua suunnitelmaa vuodelle 2026, joka vahvistetaan lautakunnan päätöksellä.

Kasvu ja kehitys

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalueen toiminta perustuu verkostomaiseen työskentelytapaan. Tulosalue toimii tiiviissä yhteistoiminnassa kaupungin muiden toimialojen ja kehittämissyhtiö Naturpolis Oy:n kanssa sekä eri elinkeinohaaroja edustavien organisaatioiden kanssa. Pääpaino toiminnassa on Kuusamon kaupungin valmistelu- ja/tai toteutusvastuulla olevissa hankkeissa, mutta voi tuottaa valmisteluun liittyviä palveluita myös muiden organisaatioiden hankkeisiin, jotka palvelevat kaupungin strategisia tavoitteita.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Käynnissä olevat hankkeet toteutettu hankesuunnitelmien mukaisesti. Toimialan palvelun laadun mittaaminen. X Games valmistelu etenee.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	66	111	47	25	25	25
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 437	- 613	- 480	- 375	- 377	- 379
Toimintakate	- 370	- 503	- 434	- 351	- 352	- 354

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	66	111	47	25	25	25
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 505	- 682	- 549	- 418	- 420	- 421
Toimintakate	- 438	- 572	- 502	- 393	- 395	- 396

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Valmistuneet hankesuunnitelmat ja rahoitushakemukset	4	3	3	4	4

Alueiden kehitys

Palvelusuunnitelman kuvaus

Maankäyttöpölytiikan avulla suunnitellaan (kaavoitus) kaupungin eri toimintojen mukaiset maankäyttöratkaisut perustuen ajantasaiseen paikkatietoon.

Maankäyttö vastaa yleis- ja asemakaavoituksesta, muun maankäytön yksityiskohtaisen suunnittelun ohjauksesta ja poikkeuslupien käsittelystä.

Kylien kehittämisen ohjaus on maankäytön tehtäväkenttää. Tavoitteena on tukea kaavoitusohjelman mukaista kylien kehittämistyötä.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Kaavoitusohjelman päivitys valmis.

Tuulivoimaosayleiskaavojen ohjaaminen (Nuunajärvi, Tölppäre, Rikinkangas, Ukonpalo).

Uusia asemakaavahankkeita: Uttuaho.

Tuulivoimakompensaation pilottialueen valmistelutyöryhmän tukeminen.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	105	138	109	71	71	71
Valmistus omaan käyttöön		2	1	2	2	2
Toimintakulut	- 800	- 799	- 703	- 698	- 700	- 704
Toimintakate	- 696	- 660	- 592	- 625	- 626	- 630

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	108	138	109	71	71	71
Valmistus omaan käyttöön		2	1	2	2	2
Toimintakulut	- 904	- 871	- 775	- 775	- 778	- 781
Toimintakate	- 795	- 732	- 665	- 702	- 704	- 708

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hyväksytyt kaavat, kpl	13	8	8	8	8

Työllisyys ja kansainvälisyys

Palvelusuunnitelman kuvaus

Työllisyys ja kansainvälisyys -tulosalue vastaa työllisyydenhoidon lakisääteisen henkilöasiakaspalvelun, työperäisen maahanmuuton, asettautumisen sekä kotouttamiseen liittyvien ohjaus- ja neuvontapalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta.

Palveluiden järjestäminen perustuu työllisyysaluesopimukseen, monituottajamalliin ja laajaan osallistamiseen sekä yhteistyöhön eri tasoilla (kaupunki, seutukunta, maakunta).

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Keskeisinä toimenpiteinä vuodelle 2026 on Work & Stay -hankkeessa kehitettyjen asettautumispalveluiden sekä yksilöllisten työllistymistä tukevien palveluiden juurruttaminen osaksi tulosalueen perustoimintaa sekä niiden edelleen kehittäminen.

Talousarvio ja tunnusluvut

Ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	801	730	694	754	758	758
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 1 942	- 4 329	- 4 097	- 4 357	- 4 364	- 4 379
Toimintakate	- 1 142	- 3 599	- 3 403	- 3 603	- 3 606	- 3 621

Sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	801	730	694	754	758	758
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	- 2 066	- 4 649	- 4 417	- 4 691	- 4 698	- 4 713
Toimintakate	- 1 265	- 3 919	- 3 723	- 3 937	- 3 940	- 3 954

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Nuorten Ohjaamon asiakaskontaktit	1 281	800	800	800	800
Palveluiden piirissä olevat maahanmuuttajat	279	150	150	150	150
Kunnan osuus työttömyysturvasta, euroa		1 350 000	1 400 000	1 350 000	1 300 000

4.7 Laskennallisesti eriytetyt yksiköt

Maankäyttösopimukset

Toiminnan kuvaus

Tuloslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	271 240	1 156 500	1 100 000	1 204 500	1 209 300	1 209 300
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 114	-90 900	-71 546	-71 500	-500	-500
Palvelujen ostot					-70 900	-71 100
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot						
Henkilösivukulut						
Eläkekulut						
Muut henkilösivukulut						
Poistot ja arvonalentumiset	-259 752	-258 700	-317 114	-249 200	-249 200	-249 200
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikelyläämä (-alijäämä)	-52 626	806 900	711 340	883 800	888 700	888 500
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						

Ylijäämä (alijäämä) ennen sa- tunnaisia eriä	-52 626	806 900	711 340	883 800	888 700	888 500
Ylijäämä (alijäämä) ennen va- rauksia	-52 626	806 900	711 340	883 800	888 700	888 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-52 626	806 900	711 340	883 800	888 700	888 500

Rahoituslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tulorahoitus			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-52 626	806 900	883 800
Poistot ja arvonalentumiset	259 752	258 700	249 200
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-215 296	-1 100 000	-1 100 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Investointitulot			
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-8 170	-34 400	33 000
Rahoitustoiminta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	-472 513	141 649	382 522
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-30 000		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muu- tos	377 402	-1 206 070	-1 097 000
Rahoitustoiminnan netto	-125 111	-1 064 421	-714 478
Vaikutus kassavaroihin	-133 281	-1 098 821	-681 478
Laskennalliset rahavarat 31.12.	2 440 853	1 245 939	680 888
Laskennalliset rahavarat 1.1.	2 574 134	2 344 760	1 362 366

Tase

Maankäytösopimusyksikkö

Vastaavaa (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	2 823 099	2 793 099	2 823 099
Rakennukset	260 359	252 907	243 638
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 790 053	3 446 679	3 590 459
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	92 413	500 000	942 413

Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Muu vaihto-omaisuus	54 852	54 852	54 852
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	870 913	256 750	398 792
Lyhyt aikaiset saamiset			
Muut saamiset			
	6 891 689	7 304 287	8 053 253
Laskennalliset rahavarat	2 440 853	1 245 939	680 888
	9 332 542	8 550 226	8 734 141

Vastattavaa	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oma pääoma			
Jäännöspääoma	147 488	147 488	147 488
Edellisten vuosien ylijäämä (alijäämä)	4 617 495	4 559 125	5 276 208
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-52 626	806 900	883 800
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen			
Saadut ennakot	4 620 185	3 036 713	2 426 645
	9 332 542	8 550 226	8 734 141

Rukan pysäköintilaitos

Toiminnan kuvaus

Tuloslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	773 732	770 000	875 944	770 000	773 000	773 000
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-76 037	-77 300	-73 439	-80 800	-80 800	-82 600
Palvelujen ostot	-137 675	-161 100	-184 242	-160 600	-160 400	-161 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 525	-14 100	-10 622	-12 800	-12 900	-13 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 178	-2 500	-1 789	-2 500	-2 500	-2 500
Muut henkilösivukulut	-211	-400	-314	-400	-400	-400
Poistot ja arvonalentumiset	-176 932	-177 200	-177 030	-176 900	-176 900	-176 900
Liiketoiminnan muut kulut	-252	-300	-220	-300	-300	-300
Liikelylijäämä (-alijäämä)	373 923	337 100	428 288	335 700	338 800	336 300
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	373 923	337 100	428 288	335 700	338 800	336 300
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	373 923	337 100	428 288	335 700	338 800	336 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	373 923	337 100	428 288	335 700	338 800	336 300

Rahoituslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tulorahoitus			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	373 923	337 100	335 700
Poistot ja arvonalentumiset	176 932	177 200	176 900
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut tulorahoituksen korjauserät, sisäinen korko			
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	550 855	514 300	512 600

Rahoitustoiminta

Lainankannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

Muut maksuvalmiuden muutokset

Lyhytaikaisten saamisten muutokset

Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	2 694	-974	
Rahoitustoiminnan netto	2 694	-974	
Rahavarojen muutos	553 549	513 326	512 600

Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikaudella	553 549	513 326	512 600
Vaikutus kunnan kassavaroihin edell.tilinpäätös	3 259 350	3 771 354	4 412 206
Vaikutus kunnan kassavaroihin yhteensä	3 812 899	4 284 680	4 924 806

Tase (ulkoinen ja sisäinen)

Rukan pysäköintilaitos

Vastaavaa	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	175 000	175 000	175 000
Rakennukset	4 752 898	4 592 232	4 398 968
Osakkeet ja osuudet	556	556	556
Muut saamiset	50 846	50 846	50 846
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset			
Pysäköintilaitoksen kassatili	700	700	700
	4 980 000	4 819 334	4 626 070

Vastattavaa	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oma pääoma			
Jäännöspääoma	-1 161		
Arvonkorotusrahoitus	806	-1 634 561	-2 273 713
Edellisten vuosien ylijäämä (alijäämä)	175 000	175 000	175 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 586 872	5 939 452	6 389 083
Vieras pääoma	373 923	337 100	335 700
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			
Lainat julkisyhteisöiltä			
Sisäinen laina kaupungilta/rahoitusosuus			
Lyhytaikainen			

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Ostovelat
Muut velat
Siirtovelat

6 011	2 343	
4 980 000	4 819 334	4 626 070

Kuusamon jäteasema

Tuloslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)

	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	1 610 666	1 595 200	1 612 085	1 530 200	1 538 000	1 538 000
Valmistus omaan käyttöön	61 463	50 000	44 220	50 000	52 800	52 800
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 745	-31 200	-28 804	-32 100	-32 100	-32 700
Palvelujen ostot	-1 397 026	-1 327 000	-1 199 817	-1 252 700	-1 250 200	-1 255 400
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-168 062	-156 000	-170 006	-177 200	-178 400	-179 600
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-44 916	-50 400	-50 097	-34 100	-34 300	-34 500
Muut henkilösivukulut	-4 793	-4 400	-5 195	-6 200	-6 200	-6 200
Poistot ja arvonalentumiset	-45 052	-45 100	-42 787	-41 300	-41 300	-41 300
Liiketoiminnan muut kulut	-47 713	-47 500	-34 751	-36 100	-36 100	-36 100
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-73 182	-16 400	124 848	500	12 200	5 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut	-11 520		-5 697			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-84 702	-16 400	119 151	500	12 200	5 000
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-84 702	-16 400	119 151	500	12 200	5 000

Rahoituslaskelma (ulkoinen ja sisäinen)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tulorahoitus			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-73 182	-16 400	500
Poistot ja arvonalentumiset	45 052	45 100	41 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 519		
Muut tulorahoituksen korjauserät	25 000	25 000	25 000

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-14 649	53 700	66 800
Rahoitustoiminta			
Pitkäaikaisten saamisten muutokset			
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-1 326		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	3 273		
Rahoitustoiminnan netto	1 947		
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-12 702	53 700	66 800
Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikauden alussa	561 847	672 953	753 066
Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikaudella	-12 702	53 700	66 800
Vaikutus kunnan kassavaroihin yhteensä	549 145	726 653	819 866

Tase (ulkoinen ja sisäinen)

Vastaavaa	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	95 951	95 951	95 951
Rakennukset	59 081	53 545	45 942
Kiinteät rakenteet ja laitteet	346 390	315 837	275 442
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset			
Muut saamiset	11 712		
Kaatopaikan kassatili	466	1000	600
	513 600	466 333	417 935

Vastattavaa	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oma pääoma			
Jäännöspääoma	-549 145	-720 759	-819 874
Ed.tilik.ylijäämä (alijäämä)	437 860	472 492	472 309
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-84 702	-16 400	500
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	682 000	707 000	732 000

Vieras pääoma
Ostovelat

Muut velat

Siirtovelat	27 587	24 000	33 000
	513 600	466 333	417 935

5 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma ulkoiset

Tuloslaskelma, ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025 muut	TPE2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	17 675	13 955	13 689	14 042	14 130	14 100
Myyntituotot	4 246	3 817	3 940	4 081	4 100	4 100
Maksutuotot	1 841	2 715	1 997	2 890	2 900	2 900
Tuet ja avustukset	2 632	1 942	1 972	1 791	1 830	1 800
Vuokratuotot	6 593	4 978	4 998	4 634	4 650	4 650
Muut toimintatuotot	2 364	504	782	646	650	650
Valmistus omaan käyttöön	1 247	935	986	852	900	900
Toimintakulut	- 59 810	- 62 398	- 61 662	- 62 794	- 63 008	- 63 400
Henkilöstökulut	- 32 430	- 33 050	- 33 085	- 33 614	- 33 870	- 34 070
Palvelujen ostot	- 18 957	- 20 619	- 20 184	- 20 701	- 20 659	- 20 751
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 228	- 3 910	- 3 898	- 4 073	- 4 073	- 4 173
Avustukset	- 2 565	- 3 925	- 3 494	- 3 531	- 3 531	- 3 531
Vuokramenot	- 871	- 811	- 889	- 794	- 794	- 794
Muut toimintakulut	- 760	- 83	- 113	- 82	- 82	- 82
Toimintakate	- 40 888	- 47 508	- 46 987	- 47 900	- 47 978	- 48 400
Verotulot	34 438	38 665	38 045	39 472	39 863	40 069
Valtionosuudet	14 827	15 228	15 699	15 124	14 865	15 231
Rahoitustuotot ja -kulut	- 918	- 935	- 934	- 596	- 650	- 800
Korkotuotot	117	115	104	175	200	100
Muut rahoitustuotot	748	650	978	900	900	900
Korkokulut	- 1 686	- 1 500	- 1 077	- 1 600	- 1 650	- 1 700
Muut rahoituskulut	- 97	- 200	- 940	- 71	- 100	- 100
Vuosikate	7 459	5 450	5 822	6 100	6 100	6 100
Poistot ja arvonalentumiset	- 8 792	- 6 500	- 6 932	- 7 100	- 7 100	- 7 100
Suunnitelman mukaiset poistot	- 8 792	- 6 500	- 6 932	- 7 100	- 7 100	- 7 100
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	- 1 333	- 1 050	- 1 109	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Rahastojen lisäys/vähennys	757	1 100	1 160	1 000	1 000	1 000
Tilikauden yli/alijäämä	- 577	50	50	0	0	0

Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset erät

Tuloslaskelma, sisäiset ja ulkoiset (1 000€)	TP2024	TA2025 muut	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	35 703	30 824	30 819	30 907	30 877
Myyntituotot	9 030	7 469	7 709	7 728	7 728
Maksutuotot	1 841	2 799	2 890	2 900	2 900
Tuet ja avustukset	2 632	1 942	1 791	1 830	1 800
Vuokratuotot	19 837	18 110	17 783	17 799	17 799
Muut toimintatuotot	2 364	504	646	650	650
Valmistus omaan käyttöön	1 247	935	852	900	900
Toimintakulut	- 77 838	- 79 267	- 79 571	- 79 785	- 80 177
Henkilöstökulut	- 32 430	- 33 050	- 33 614	- 33 870	- 34 070
Palvelujen ostot	- 23 733	- 24 355	- 24 330	- 24 287	- 24 379
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 230	- 3 910	- 4 073	- 4 073	- 4 173
Avustukset	- 2 568	- 3 925	- 3 531	- 3 531	- 3 531
Vuokramenot	- 14 117	- 13 943	- 13 943	- 13 942	- 13 942
Muut toimintakulut	- 761	- 83	- 82	- 82	- 82
Toimintakate	- 40 888	- 47 508	- 47 900	- 47 978	- 48 400
Verotulot	34 438	38 665	39 472	39 863	40 069
Valtionosuudet	14 827	15 228	15 124	14 865	15 231
Rahoitustuotot ja -kulut	- 918	- 935	- 596	- 650	- 800
Korkotuotot	117	115	175	200	100
Muut rahoitustuotot	748	650	900	900	900
Korkokulut	- 1 686	- 1 500	- 1 600	- 1 650	- 1 700
Muut rahoituskulut	- 97	- 200	- 71	- 100	- 100
Vuosikate	7 459	5 450	6 100	6 100	6 100
Poistot ja arvonalentumiset	- 8 792	- 6 500	- 7 100	- 7 100	- 7 100
Suunnitelman mukaiset poistot	- 8 792	- 6 500	- 7 100	- 7 100	- 7 100
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	- 1 333	- 1 050	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Rahastojen lisäys/vähennys	757	1 100	1 000	1 000	1 000
Tilikauden yli/alijäämä	- 577	50	0	0	0

6 Investointiosa

Investoinnit (1 000 euroa)

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
1. IRTAIMISTOHANKINNAT					
Menot	0	- 1 400	- 700	- 2 400	- 4 500
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 1 400	- 700	- 2 400	- 4 500
Irtaimisto, keskushallinto					
Menot	0	- 100	- 100	- 100	- 300
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 100	- 100	- 100	- 300
Keskushallinnon keskeisten toiminnanohjausjärjestelmien ja ICT:n toimintaympäristön uusimistarpeet.					
Irtaimisto, sivistystoimi					
Menot	0	- 400	- 300	- 2 000	- 2 700
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 400	- 300	- 2 000	- 2 700
Kalusto- ja laitehankintoja, mm. koulujen mobiililaitteet ja kalusteet. Liikuntapaikkojen varuste- ja laitteistohankintoja. Nissinvaaran koulun ensikertainen kalustaminen ja av-laitteisto.					
Irtaimisto, yhdyskuntatekniikka					
Menot	0	- 900	- 300	- 300	- 1 500
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 900	- 300	- 300	- 1 500
Kunnossapitokaluston sekä keittiöiden kone- ja laitehankinnat (mm. Torangin koulun keittiö) sekä digitaalisten palvelujen kehittäminen (pohjakartta). Pysäköintijärjestelmän uusiminen Rukan pysäköintilaitokseen.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
2. PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT					
Menot	- 4 318	- 9 950	- 13 000	- 12 200	- 35 150
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 4 318	- 9 950	- 13 000	- 12 200	- 35 150
2.1 PERUSKORJAUS					
Menot	- 1 618	- 5 650	- 12 100	- 11 300	- 35 050
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 1 618	- 5 650	- 12 100	- 11 300	- 35 050

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
Kaupungintalon peruskorjaus					
Menot	- 46	- 1 400	- 100	0	- 1 500
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 46	- 1 400	- 100	0	- 1 500
Ilmanvaihtojärjestelmän saneeraus.					
Sisäharjoittelutilan rakentaminen					
Menot	0	- 200	- 100	0	- 300
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 200	- 100	0	- 300
Sisäharjoittelutilan toteuttaminen suunnitelmien mukaan.					
Toisen asteen kampusalueen kehittäminen					
Menot	- 150	- 400	- 3 000	- 3 000	- 6 400
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 150	- 400	- 3 000	- 3 000	- 6 400
Opetustilojen ja asuntolan tarveselvitys ja hankesuunnittelu.					
Petäjäkankaan päiväkodin peruskorjaus					
Menot	0	- 100	- 1 500	0	- 1 600
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 100	- 1 500	0	- 1 600
Päiväkodin peruskorjauksen suunnittelu 2026, toteuttaminen 2027.					
Rukan koulun ja varhaiskasvatuksen tilat					
Menot	- 66	- 300	- 6 000	- 7 000	- 13 300
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 66	- 300	- 6 000	- 7 000	- 13 300
Kouluverkko-suunnitelman mukaisesti. Rukan koulun hankesuunnittelu.					
Torangin koulun koulu- ja keitt.til. san					
Menot	- 23	- 800	- 100	- 100	- 1 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 23	- 800	- 100	- 100	- 1 000
Auditorion, ruokasalin ja keittiön saneeraus.					
Vesikattojen peruskorjaukset					
Menot	0	- 250	- 300	- 300	- 850
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 250	- 300	- 300	- 850
Kattojen peruskorjaukset tehdyn suunnitelman mukaan.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
Kaupungin varikon peruskorjaus					
Menot	- 1 333	- 1 300	- 100	0	- 1 400
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 1 333	- 1 300	- 100	0	- 1 400
Peruskorjauksen loppuun saattaminen.					
Kiinteistöjen peruskorjaus ja takuuajan työt					
Menot	0	- 900	- 900	- 900	- 2 700
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 900	- 900	- 900	- 2 700
Pienet ja esim. lakimuutosten aiheuttamat korjaus- tai muutostarpeet. Turvajärjestelmät, varautumien, valmiussuunnitelmat, pienet vesikattokorjaukset, sisäverkkomuutokset, lukitukset.					
2.2 UUDISRAKENTAMINEN					
Menot	- 2 700	- 4 300	- 900	- 900	- 6 100
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 2 700	- 4 300	- 900	- 900	- 6 100
Nissinvaaran koulun rakentaminen					
Menot	- 2 700	- 2 300	0	0	- 2 300
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	- 2 700	- 2 300	0	0	- 2 300
Koulun rakentamistöiden loppuun saattaminen.					
Jätehuollon ja kiertotalouden ratkaisut					
Menot	0	- 2 000	- 900	- 900	- 3 800
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 2 000	- 900	- 900	- 3 800
Jätehuollon ja kiertotalouden ratkaisut ja niiden toteuttaminen.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
3. KULTTUURIIN JA VAPAA-AIK. LIITTYVÄT INVE					
Menot	0	- 400	- 650	- 450	- 1 500
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 400	- 650	- 450	- 1 500
Kuusamotalon kunnostustyöt					
Menot	0	- 200	- 600	- 400	- 1 200
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 200	- 600	- 400	- 1 200
Peruskorjaustöiden jatkaminen.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
Museoalueen peruskorjaus					
Menot	0	- 100	- 50	- 50	- 200
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 100	- 50	- 50	- 200
Museoalueen ja -rakennusten korjaustoimenpiteet.					
Kirjaston toimitilat					
Menot	0	- 100	0	0	- 100
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 100	0	0	- 100
Kirjaston toimitilaratkaisun selvittäminen.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
4. ELINVOIMAINVESTOINNIT					
Menot	- 167	- 4 200	- 11 700	- 10 900	- 26 800
Tulot	0	0	3 000	3 000	6 000
Netto	- 167	- 4 200	- 8 700	- 7 900	- 20 800
4.1 MAANKÄYTTÖSOPIMUSVAROJEN KÄYTTÖ					
Menot	0	- 1 100	- 900	- 900	- 2 900
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 1 100	- 900	- 900	- 2 900
Keskustan kaupunkiympäristön kehittäminen.					
Menot	0	- 300	- 300	- 300	- 900
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 300	- 300	- 300	- 900
Mm. Pappilan peltöjen infrasuunnittelu ja toteutus, Torankijärven ranta-alue, Tatanki-Koukkulampi.					
Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen					
Menot	0	- 800	- 600	- 600	- 2 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 800	- 600	- 600	- 2 000
Maankäyttösopimusten mukaisten velvoitteiden toteuttaminen (mm. korttelit 88 ja 98).					
4.2 OMAISUUDEN HANKINTA					
Menot	- 167	- 3 100	- 10 800	- 10 000	- 23 900
Tulot	0	0	3 000	3 000	6 000
Netto	- 167	- 3 100	- 7 800	- 7 000	- 17 900

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
Omaisuuksien hankinta					
Menot	0	- 800	- 800	- 500	- 2 100
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 800	- 800	- 500	- 2 100
Mm. maanhankinta mapon mukaisesti.					
Kiinteistöjen kehittäminen					
Menot	0	- 1 800	- 1 000	- 500	- 3 300
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 1 800	- 1 000	- 500	- 3 300
Kiinteistöjen kehittäminen; mm. tiestön rakentaminen sekä rakennusten purkaminen (Kitkantie 28). Mäntyselän teollisuusalueen hankkeet, mm. Puustamon hankkeen loppuun saattaminen.					
Urheiluvalmennuskeskuksen toteuttaminen					
Menot	- 167	- 500	- 9 000	- 9 000	- 18 500
Tulot	0	0	3 000	3 000	6 000
Netto	- 167	- 500	- 6 000	- 6 000	- 12 500

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
5. MUUT INVESTOINNIT					
Menot	0	- 3 850	- 2 950	- 2 950	- 9 750
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 3 850	- 2 950	- 2 950	- 9 750
5.1 PERUSINFRASTRUKTUURI					
Menot	0	- 3 850	- 2 950	- 2 950	- 9 750
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 3 850	- 2 950	- 2 950	- 9 750
Viherrakentaminen					
Menot	0	- 50	- 50	- 50	- 150
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 50	- 50	- 50	- 150
Yksityistiet					
Menot	0	- 300	- 300	- 300	- 900
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 300	- 300	- 300	- 900
Yksityisteiden peruskorjausten avustaminen yksityisteiden avustusehtojen mukaisesti. Valtionavustukset maksetaan suoraan tiekunnalle.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
Liikenneväylät ja -alueet sekä yht hankk					
Menot	0	- 800	- 800	- 800	- 2 400
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 800	- 800	- 800	- 2 400
Kaavateiden rakentamista ja peruskorjausta sekä yleisten alueiden, tievalaistuksen, kohdeviitoituksen ym. rakentamista. Mahdolliset yhteishankkeet ELY:n kanssa.					
Rukan stadionalueen kehittäminen					
Menot	0	- 2 000	- 1 000	- 1 000	- 4 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 2 000	- 1 000	- 1 000	- 4 000
Master Planin ja kehittämissuunnitelmien toteuttaminen. Vedenoton järjestäminen, stadionalueen rakenteet, FIS-ladun muutos, kalustohalli 2026.					
Reitistöt jaulkoliikuntapaikat					
Menot	0	- 500	- 600	- 600	- 1 700
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 500	- 600	- 600	- 1 700
Reitistöjen kehittämissuunnitelman toteuttaminen, mm. opastus, reitistöjen virallistaminen ja mk-reitien kunnostaminen.					
Kevyen liikenteen väylähankkeet					
Menot	0	- 200	- 200	- 200	- 600
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	- 200	- 200	- 200	- 600
Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa. Esim. Vt5 väli Toranki-Ronkaisenniementie. Raja-Kormasentien kevyen liikenteen väylän viimeistelyt.					

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
6. KÄYTTÖOMAIKUUDEN MYynti					
Menot	0	0	0	0	0
Tulot	0	500	50	50	600
Netto	0	500	50	50	600
Käyttöomaisuuden myynti					
Menot	0	0	0	0	0
Tulot	0	500	50	50	600
Netto	0	500	50	50	600

	Edellisten vuosien käyttö	TA2026	TS2027	TS2028	TA+TS
INVESTOINNIT 2026					
Menot	- 4 485	- 19 800	- 29 000	- 28 900	- 77 700
Tulot	0	500	3 050	3 050	6 600
Netto	- 4 485	- 19 300	- 25 950	- 25 850	- 71 100

7 Rahoitusosa

Ulkoiset erät

1 000 eur	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 459	5 450	6 100	6 100	6 100
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 602	-447	-500	-50	-50
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-16 179	-19 380	-19 800	-29 000	-28 900
Rahoitusosuudet investointeihin	2 915			3 000	3 000
Pysyvien vast. hyödykk. luovutusvoitot	10 313	467	500	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 906	-13 910	-13 700	-19 900	-19 800

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-1 020	-2 000	-7 000	-4 100	-4 500
Antolainasaamisten vähennykset	443	1 137	552	624	740
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	27 000	23 000	22 300	26 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 478	-11 512	-11 984	-13 609	-14 776
Lyhytaikaisten lainojen muutokset					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 681	20	20	20	20
Rahoituksen rahavirta	2 264	14 645	4 588	5 235	8 284
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 170	735	-9 112	-14 665	-11 516

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lainakanta 31.12.	69 412	84 850	87 813	96 504	108 527
Lainat 31.12. euroa/asukas	4 667	5 733	5 951	6 540	7 355
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-31 712	-60 428	-45 926	-53 727	-60 819
Investointien tulorahoitus %	56	31	31	23	24
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1	1	1	1
Kassan riittävyys, pv	101	82	62	34	27

8 Kaupungin konserniyhtiöiden toiminta ja talous

Tytäryhtiöt

8.1 Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja kuntalaisten vuokra-asuntotarpeen tyydyttämiseksi huomioiden taloudelliset ja toiminnalliset vaatimukset.

Yhtiön vuokra-asuntojen uudistaminen on aloitettu ja uusia kohteita on valmistunut Kuusamon keskustaan sekä Rukalle vuosina 2023 ja 2024. Vuonna 2026 Rukalle valmistuu uusi kohde, joka sisältää 30 asuntoa. Uudistaminen tehdään asteittain, osana uudistoteutusta huonokuntoisesta asuntokannasta hankkiudutaan eroon. Olemassa olevan asuntokannan korjauksia jatketaan korjaussuunnitelman mukaisesti.

Konsernitavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

3. Kiinteistökehitys ja investoinnit	
Talousarviotavoite:	Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot vanhojen asuntojen peruskorjaus käynnissä

Talouden tunnusluvut

1 000 €	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	6 404	6 400	6 500	6 600	6 900	7 000
Liikevoitto	-132	150	20	170	160	140
Tilikauden voitto/tappio	44	120	50	38	40	40
Taseen loppusumma	40 167	39 427	44 400	48 514	51 164	54 314
Omavaraisuusaste %	24	26	29	29	25	25
Lainakanta	28 878	30 421	29 530	35 434	38 564	41 564
Investoinnit	5 720	1 500	3 450	6 780	4 700	4 700

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstön lkm	13	17	17	17	17
Henkilöstökulut eur/henkilö	66	60	61	62	63
Käyttöaste, eur	89	92	90	91	91
Vaihtuvuus	30	23	22	22	22
Saamiset/liikevaihto	4	4	3	3	3

8.2 KSAK Oy

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatus

Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvalla KSAK Oy/Koillis-Suomen Aikuiskoulutus auttaa asiakastaan nostamaan osaamistasoaan ja kasvattamaan kilpailukykyään ammatillisen koulutuksen, oppisopimuksen keinoin. Valmennuspalvelujen ja kehittämistoiminnan keinoin edistetään asiakkaan urapolkuja ja alueen elinvoimaa. Yhtiö myy asiantuntija-, kalusto- ja kiinteistöresurssejaan tehokkaasti ja kannattavasti.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden painopistealueet

KSAK Oy:n TA 2026 perusteet

Yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat toimintojen uudelleen järjestelyjen lisäksi, yleinen talouden kehitys, koulutustoimintaan suuntautuva rahoitus ja markkinaehtoisten palvelujen kysynnän mahdollinen elpyminen Pohjois-Suomen alueella.

KSAK Oy/Koillis-Suomen Aikuiskoulutus on viime vuosina saanut järjestämislupansa koulutustehtävän toteuttamiseen valtionosuuksia n. 800 000 euroa/vuosi. Tällä summalla yhtiö on kyennyt kouluttamaan alueen yritysten henkilökuntaa, parantamalla heidän toimintaedellytyksiä työssään ja tällä tavoin edistämään myös yritysten kilpailukykyä. Vuoden 2026 ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus on jo sidottu.

Oppilaiden etäopetus ja henkilöstön etätyö ovat toimineet hyvin ja etätyöskentely on osittain korvaamassa perinteisen lähityöskentelyn.

Yhtiö jatkaa toimialansa mukaista aikuis- ja työvoimakoulutusta sekä Luontoakatemian toimintaa ja yritysten kehitystä alueen elinvoimaa tukevaa hanketyötä.

Talouden kehittyminen

Koulutussektorille suunnattavan rahoituksen kokonaismäärää ja sen vaikutusta yhtiön toimintaan on erittäin vaikea ennustaa myös globaalit epävarmuustekijät voivat vaikuttaa yhtiön toimintaan tavalla, jota on mahdoton ennakoida.

Toiminnan painopistealueet

Yhtiöllä on entistä tärkeämpi rooli työvoimakouluttajana ja erilaisten valmennuspalveluiden tuottajana, kun työttömien määrä lisääntyy. Pääpainopiste lähiajan toiminnassa on Luontoakatemian kehittäminen ja sen toiminnan vahvistaminen. Vuoden 2026 aikana alueella toimivien ”omien” oppilaitosten toimintakykyä ja yhteistoimintaa tiivistetään ja taloudellista toimintakykyä parannetaan, jotta ne ja niiden palvelut säilyvät paikkakunnalla myös tulevaisuudessa.

Luontoakatemia

Tällä hetkellä Luontoakatemia on luontoon ja luonnossa tapahtuviin toimintoihin liittyvien toimijoiden verkosto, jotka tuottavat koulutus- ja matkailupalveluita. Alkuvaiheessa toiminta on tapahtunut kuusamolaisten toimijoiden kautta enimmäkseen Koillismaalla, mutta alusta alkaen toimintaa on ollut tarkoitus laajentaa myös muualle Suomeen.

Yhtiöllä ja yhteistyökumppaneilla on käynnissä ja suunnittelussa useita hankkeita, jotka tukevat Luontoakatemian toimintaideaa. Luontoakatemia sisältyy myös Kuusamon kaupunki-strategiaan.

Pitkän tähtäimen tavoitteena on luoda alueelle kansainvälinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokeskus, joka yritysyhteistyön kautta luo alueelle luontoperäisiä ammatteja kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Tarkoituksena on saada tuhansia uusia luontoon liittyviä työpaikkoja ja oppilaitosyhteistyön kautta kouluttaa tekijät ammatteihin. Uusiutuvien luonnonvarojen keräämisen, hyvinvointipalvelujen kehittämisen ja virtuaalisten matkailupalvelujen rakentamisen myötä saadaan suomeen kymmenittäin uusia ammatteja. Esim. talvella sesonkityöntekijänä matkailupalve- luissa ja kesällä uusiutuvien luonnonvarojen kerääjänä toimiminen, mahdollistavat sesonki- työntekijöille ympärivuotisen tulonlähteen ja edesauttavat heidän pysyvämpää sijoittumista paikkakunnalle.

Ammatillisen koulutuksen tutkinto- ja rahoitusjärjestelmä eivät nykyisin mahdollista uusien ammattien kehittämistä, vaikka tarvetta niille on. Työnantajat eivät vaadi tekijöiltään tutkin- toa vaan työhön liittyvää osaamista. Tämän vuoksi ajatuksena on, että Luontoakatemiassa rakennetaan tuleville työntekijöille opetusohjelma yrityksen toiveiden mukaan ja annetaan sertifikaatti niille, jotka toteutetun koulutussisällön jälkeen osaavat työnsä tehdä.

Tähän sisältyy tällä hetkellä rahoituksellinen haaste, koska Luontoakatemian toiminnan ja koulutusten kehittämiseen ei ole suoraa rahoituskanavaa. Toistaiseksi Luontoakatemiasa ja sen tunnettavuutta on edistetty KSAK Oy:n tulorahoituksella, aiheeseen liittyvillä hankkeilla sekä järjestämällä luontoalan koulutuksia ympäri suomea.

Konsernitavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

4. Kuusamo Kampus ja luontoakatemia	
Talousarviotavoite:	Kuusamo-opiston ja KSAK Oy:n yhteistyörakenne ja tilaratkaisut on toteutettu
Tavoitteen mittari:	Yhteistyörakenne on suunniteltu ja toteutus aloitettu
Tavoitteen mittari:	Tilaratkaisut on suunniteltu ja toteutus käynnistynyt

Talouden tunnusluvut

1 000 €	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	932	1 300	1 370	1 400	1 500	1 500
Liikevoitto	-202	-220	-177	-100	-50	0
Tilikauden voitto/tappio	-179	-190	-150	-80	-20	0
Taseen loppusumma	3 018	2 900	2 900	2 800	2 800	2 800
Omavaraisuusaste %	89	85	85	82	82	82
Lainakanta	81	66	66	51	36	21
Investoinnit	0	0	43	0	0	0
Suorite	TP 2024	TA 2025		TA 2026	TS 2027	TS 2028
Omavaraisuusaste %	89	85		85	84	84
Quick ratio	4	4		4	4	4
Henkilöstö lkm	19	22		20	20	20

8.3 Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Toiminnan kuvaus

Naturpolis Oy:n perustehtävänä on varmistaa, että alueen yritykset, luonto ja ihmiset voivat hyvin ja menestyvät tulevaisuudessakin. Naturpolis johtaa alueen liiketoimintaekosysteemiä tarjoamalla ajantasaisen tilannekuvan, luomalla yhdessä näkemyksen tulevasta, kehittämällä vetovoimatekijöitä ja välittämällä parhaita osaajia. Naturpolis on kansainvälisesti verkottunut asiantuntijaorganisaatio.

Konsernitavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

5. Saavutettavuus ja maaseudun kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Lentoliikenteen kehittämishankkeet käynnissä
Talousarviotavoite:	Suuri elintarviketoimialan kehittämisohjelma käynnissä
Talousarviotavoite:	Taajaman ja Rukan välinen joukkoliikenne on käynnissä
Talousarviotavoite:	Talviaikaa Suomesta hankehakemus on jätetty
Talousarviotavoite:	Vesistö- ja kalastusmatkailun kehittämistoimenpiteiden käynnistys

Talouden tunnusluvut

1 000 €	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	1 729	2 131	1 888	1 798	1 787	1 809
Liikevoitto	138	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	124	0	0	0	0	0
Taseen loppusumma	1 350	1 259	1 259	1 300	1 300	1 300
Omavaraisuusaste %	54	60	60	60	60	60
Lainakanta	0	0	0	0	0	0
Investoinnit	0	0	0	0	0	0

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilöstön lkm	25	26	25	24	21
Palkat €/hlö	55 048	48 851	49 000	49 000	49 000

8.4 Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki harjoittaa nuorisolain mukaista toimintaa ja on näin ollen valtionapu kelpoinen yleishyödyllinen yhtiö (yksi kahdeksasta eri puolella Suomea toimivasta nuorisokeskuksesta). Valtion apua saadaan vuonna 2026 alueelle 450 000 euroa ja muuta rahoitusta liikevaihdon muodossa noin 1 miljoona euroa. Toiminnan pääasiallinen tehtävä on tarjota nuorille ohjattua toimintaa. Lisäksi Oivanki edistää nuorten kansainvälistymistä sekä kestävän kehityksen kasvatusta. Tuotto käytetään nuorisotyön kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Toiminta on nuorille suunnattua, ympärivuotista ohjattua toimintaa, joka palvelee usean eri kunnan alueelta Kuusamoon tulevia nuorisoryhmiä ja perheitä. Turvallisuus on tärkeä kriteeri ja toimintaa seurataan arviointijärjestelmän avulla. Leiritoiminnan kautta Oivanki kohtaa vuosittain merkittävän määrän lapsia, nuoria sekä heidän kanssaan toimivia, noin 4000 asiakasta vuodessa. Keskus tekee yhteistyötä kuntien nuorisotyön, oppilaitosten, varhaiskasvatuksen, työpajojen, etsivän nuorisotyön ja kolmannen sektorin kanssa, tarjoten heille palveluita ja tukea heidän työhönsä ja siten aikaansaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Oivangin leirit tarjoavat nuorille yhteisöllisyyttä sekä mahdollisuuksia elämyksellisiin kokemuksiin, jotka tuovat onnistumisia kasvun matkalle.

Konsernitavoitteet

1. Hyvinvoiva Kuusamo	
Talousarviotavoite:	Lisätään nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä leiri- ja valmennustoiminnassa
Tavoitteen mittari:	Nuorten osallistujamäärä
Tavoitteen mittari:	Osallistujien tyytyväisyyskysely
Talousarviotavoite:	Oivangin strategian 2026–2029 uudistus siten, että se vastaa nuorisotyön, ilmasto- kasvatuksen ja digitalisaation ajankohtaisiin haasteisiin
Tavoitteen mittari:	Strategia 2026-2029 saatu valmiiksi
2. Alueiden kehittäminen	
Talousarviotavoite:	Vähennetään Oivangin hiilijalanjälkeä ja vahvistetaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista Green Key -ohjelman mukaisesti
Tavoitteen mittari:	Green Key -ohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutettu

Talouden tunnusluvut

1 000 €	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	1362	1200	1184	1530	1550	1600
Liikevoitto	-32	0	-70	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-36	0	-70	0	0	0
Taseen loppusumma	736	700	700	702	710	715
Omavaraisuusaste %	77	70	70	65	67	69
Lainakanta	0	0	2	2	1	1
Investoinnit	0	0	2	0	0	0

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Matkustajat	13 407	14 000	15 000	16 000	16 500
Päiväkävijät	6 535	4 500	4 700	5 500	6 000

9 Liitteet

Kokouspalkkiot

Palkkiot, €	v 2024	v 2025	v 2026
Kaupunginvaltuusto	120	120	120
Kaupunginhallitus	120	120	120
Lautakunnat	100	100	100
Johtokunnat	100	100	100
Muut toimielimet, jaostot ja työryhmät	100	100	100

Vuosipalkkiot	v 2024	v 2025	v 2026
Kaupunginvaltuuston pj	2 600	2 600	2 600
Kaupunginvaltuuston I vpj	1 600	1 600	1 600
Kaupunginvaltuuston II vpj	1 600	1 600	1 600
Kaupunginhallituksen pj	3 300	3 300	3 300
Kaupunginhallituksen I vpj	1 600	1 600	1 600
Kaupunginhallituksen II vpj	1 600	1 600	1 600
Tulevaisuuslautakunnan pj	1 900	1 900	1 900
Kasvatus- ja sivistyslautakunnan pj	1 900	1 900	1 900
Yhdyskuntetekniikan lautakunnan pj	1 900	1 900	1 900
Tarkastuslautakunnan pj	1 900	1 900	1 900
Neuvostojen pj	900	900	900
Vaalilautakunnan pj, varapj	70	150	150
Vaalilautakunnan jäsen	50	75	75

Nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston edustajalle, joka osallistuu kaupunginvaltuuston, - hallituksen, lautakunnan, johtokunnan, muiden toimielinten, jaostojen ja työryhmien kokoukseen maksetaan 50 % kyseisen toimielimen palkkiosta.

Suoritettava kokouspalkkio ei ole aikasidonnainen, vaan on kokonaiskorvaus kokouksen kestosta riippumatta.

Viranhaltijalle maksetaan kokouspalkkiona säännöllisen työajan ulkopuolella olleesta kokouksesta samansuuruinen kokouspalkkio kuin toimielimen luottamushenkilölle maksetaan. Sihteerille ja hallituksen tai lautakunnan kokouksessa esittelijänä toimivalle maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna. Samasta kokouksesta suoritetaan korotettu palkkio ainoastaan yhdelle esittelijänä toimivalle.

Kokouspalkkio maksetaan, jos viranhaltija/työntekijä on kokouksessa toimivaltaisen viranomaisen määräyksen nojalla muulloin kuin säännöllisenä työaikanaan vähintään puoli tuntia tai niin, että kokous alkaa vähintään kaksi tuntia hänen varsinaisen työaikansa päättymisen

jälkeen. Mikäli kokous alkaa aamulla ja kestää laskennallisen työpäivän verran, erillistä kokouspalkkiota ei makseta.

Vaikka toimieliimen kokous ei ole laillinen tai päätösvaltainen eikä kokousta voida pitää, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille kokouspalkkio.

Vuosipalkkiot

Vuosipalkkio sisältää korvauksen puheenjohtajalle kuuluviin edustus-, neuvottelu- ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin osallistumisesta.

Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut yhdenjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 365:s osa siihen saakka kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja lautakuntien puheenjohtajilla on vapaa puhelinetu. Edun verotusarvo huomioidaan luottamushenkilöpalkkioiden maksun yhteydessä. Kuusamon kaupunki vastaa laitteen hankinnasta ja siihen liittyvistä kuluista.

